

bb.69. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

a/La

1973. szeptember 24.

- 66. időjárásjelentés
- 67. budapesti zenei hetek
- 68. hazaérkezett a tanácsai delegáció
- 69. hírijegyzék

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztők: koncz antal
Lakatos erzsébet

21.00/a

- 48 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973.szeptember 25.

bb.1. október 1: lakóbizottsági választások kezdődnek a fővárosban

1/pr/tr/hi/a/La

1973. szeptember 25.

október 1-én megkezdődnek a fővárosban a lakóbizottsági választások - a lakosság öntevékeny társadalmi, érdekképviseleti szervei már a fővárosi tanácsnak a közelmúltban alkotott rendelethe szerint ujulnak meg.

Budapestben december 15-ig mintegy 14.000 lakóbizottságot választanak, 45-50 ezer taggal. a nagylélegzetű munka szervezeti előkészítése már javában tart, valamennyi kerületben intézkedési tervet készítenek, a munka összehangolására operatív bizottságokat alakítanak. a lakóbizottságok megválasztásának, működésének jogi alapját, szervezeti kereteit tanácsrendelet határozza meg, míg a nagyobb lehetőségek tartalommal való megtöltését azok az irányelvek segítik, amelyeket a hazafias népfront országos titkársága és a minisztertanács tanácsai hivatala jelentett meg.

a lakosság jogos érdekeit képviselő testület, mint a ház lakói által demokratikusan megválasztott szerv, tevékenységét rendszeresen összehívott ülésein fejti ki. megvizsgálja, értékel és segíti a szocialista együttélés lehetőségeit. megtárgyalja továbbá a lakosság és a tanácsstagok kapcsolatainak alakulását, a tanácsai és a nem tanácsai szervek együttműködésének kérdéseit. fontos a lakóbizottsági elnök szerepe is. a lakóbizottság elnöke a bizottsági ülések között ellátja a különböző tanácsnivalókat, képviseli a lakók érdekeit, szervezi a helyi, társadalmi feladatok valóra váltását, segíti a tanácsstagot és rendszeres kapcsolatot tart a tanács végrehajtó bizottságával, valamint a körzeti népfront-bizottsággal.
/folyt.köv./

- 1 -

t

14

bb.1./ október 1:.....folyt./-a

a lakóbizottságnak véleményezési és javaslattevési jogai is vannak. minden esetben, amikor olyan kérdésekről van szó, amelyek érintik a lakók együttélését, a lakóbizottságnak joga és kötelessége ezzel kapcsolatos észrevételeit megtenni. a tanácsai szakigazgatási szervek, illetőleg a tanácsai vállalatok és intézmények kötelesek kikérni a lakóbizottság elnökének véleményét minden olyan esetben, amely a házat, vagy lakóit érinti, például felújítás, tatarozás esetén. az együttes irányelvek a lakóbizottságok tevékenységében annak tömegmozgalmi és szervezési jellegét emelik ki. tevékenységüket az érdekelt lakók állandó és tevékeny közreműködésével a népfront szervek és a tanácsok segítségével, iránymutatásával fejthetik ki a legjobban. természetesen nem valamiféle kettős irányításról van szó, hanem a jó értelemben vett segítő iránymutatásról. a legfelsőbb fórum, ahol a lakóbizottság tájékoztatót ad munkájáról, a lakógyűlés

a lakóbizottságok tagjainak száma a korábbi három-kilenc helyett három-öt fő lesz. a bizottság hatósági teendői megszűnnek, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának igazgatási osztálya gondoskodik arról, hogy a különböző szervek ne is zaklassák igazolásokért a lakóbizottságokat. új vonás lesz a lakóbizottságok munkájában az is, hogy az elnök a fő feladatköröket felosztja a tagok között érdekvédelmi, szervező, tájékoztató, egészségügyi és szociális feladatokra.

a lakóbizottságok megválasztását követő 15 napon belül a tanácsnoki választókerület lakóbizottsági elnökei felelősöket választanak, a lakóbizottsági felelősök pedig megválasztják a kerületi vezetőséget. a vezetőség tagja lesz a kerületi tanács végrehajtó bizottságának lakóbizottsági ügyek intézésével megbízott dolgozója is, aki egyben a vezetőség titkári teendőit is ellátja./mti/

--

bb.2. a mecsek örökzöldje az alföldön

vid/kz/a/hgy

1973. szeptember 24.

szedik a mecsek hűvös erdeiben az örökzöld ruscus-t, a szúrós csodabogyót. az erdei termék vállalat az ősz folyamán 250-300 mázsányit gyűjt be ebből a mediterrán eredetű cserjéből. a sötétzöld színű, fényes levelű növényt teljes egészében az alföldre szállítják - a temetők díszül. hagyományos módon ugyanis mindig mecseki ruscus-ból készítik a halottak napi koszorúkat az alföldi falvakban, városokban. az első szállítmányokat már utnak is indították hajduba és szabolcsba. /folyt.köv./

- 2 -

bb.2./a mecsek.....folyt./-a

érdekes, hogy a dunántúlon egyáltalán nem, ,,divat,, ez a szép növény, sem koszorúnak, sem csokornak, annak ellenére, hogy ez a hazája. az alföldiek érdeklődése viszont éppen azzal magyarázható, hogy a mecsekre idegen - ,,egzótikus,, - a mediterrán cserje. pécsen kis mennyiségben, inkább az odalátogató turisták kedvéért árulnak ilyenkor ruscus-csokrokat, belefoglalva az örökzöld ágacsok közé a növény szép, piros termését./mti/

--

bb.3. helyzetjelentés a fehérvári ut és a kerepesi ut építési munkálatairól

1/-don/tm/h1/a/la

1973.szeptember 25.

a főváros egyik legforgalmasabb délbudai utvonala, a fehérvári ut az eredeti határidőnél tíz hónappal korábban, október 31-re készül el - mondták az illetékesek, akik a legfontosabb utépítésekről tájékoztatták az mti munkatársát. a fehérvári ut átépítésében érintett vállalatok kollektívái szocialista szerződésben vállalták a munkálatok meggyorsítását. az építők tartják a fokozott tempót. jelentős eredményként könyvelhető el, hogy a munkások az egyik legnehezebb művelettel, a vágányok középre helyezésével a tervezett augusztus 10. helyett július 25-re végeztek. a villamosok azóta zavartalanul közlekednek, a forgalom gyorsabb, biztonságosabb lett. a 3.5 kilométer hosszúságú utvonal alatt húzódó közművek nagy részét már felújították. a fővárosi vízművek dolgozói az utvonal teljes hosszában nagyobb átmérőjű vízvezetékkel fektettek le. az új csatornahálózat gerincvezetéke szintén elkészült, már csak a csőszakaszok összeillesztése, bekötése van hátra. bővítették a gázhálózatot is. a nagy átmérőjű vezetékkel nemcsak a meglévő gázfogyasztók ellátása javul, hanem a most épülő fehérvári uti lakótelep gázigénye is kielégíthető lesz. az új gázvezeték építésén az ut-és vasutépítő vállalat emberei a dombóvári ut környékén dolgoznak. az itteni munkálatokat két héten belül befejezik.

a fehérvári ut átépítésében részvevő vállalatok kollektívái nyújtott műszakban, szükség esetén szombaton és vasárnap is dolgoznak. az építők a kondorosi ut és a hengerfalom utca közötti utszakasz aszfalt-burkolásával végeztek. /folyt.köv./

- 3 -

NA

bb.3./ helyzetjelentés.....folyt./-a

jelenleg az ut-és vasutépítő vállalat munkásai a hengermalom utca és a hamzsabégyi ut közötti rész a fővárosi ut-és közút-építő vállalat emberei pedig a hamzsabégyi ut és a mórlicz zsigmond körtér közötti szakasz utfelújításán dolgoznak. a mélyépítő vállalat szakmunkásai a villamosok schönherz zoltán utcai végállomásánál hozzák rendbe az uttestet.

javitják a közvilágítást is. az elektromos művek az utvonal mindkét oldalán nagyobb fényerejű lámpatesteket szerel fel. a közúti és a gyalogos forgalom biztonságosabbá tételére a nagyobb utkeresztezésekben jelzőlámpák irányítják majd a forgalmat. új lámpát helyeznek el a fehérvári ut és a hengermalom utca találkozásában. a schönherz zoltán utcai jelzőlámpát korszerűsítik. az andor utcai villamos berendezés automata kapcsolóval működik majd.

a fehérvári uton a közúti forgalom október 31-ét követően kétszer két nyomsávon bonyolódhat. a közlekedés gyorsítása érdekében az utvonal déli irányából érkező gépkocsinak a forgalmas keresztezésekben külön sávot létesítenek. így gyorsan és biztonságosan lehet majd kis ívben jobbra kanyarodni az andor utcánál, a hengermalom utcánál és a schönherz zoltán utcánál.

az utépítők tervszerűen váltják egymást a kerepesi uton is. a százlábu hid,, és a hungária körúti szakaszon jelenleg a mélyépítők burkolják az uttestet. a kerepesi ut új baloldali pályáját a hungária körúti csomópontig még az idén átadják a forgalomnak, s közben megkezdődik a jobboldali pálya építése is. a forgalmat - mint mondták - nem kell majd elterelni. a munkálatokkal egyidejűleg, ahol s szükséges, kicserélik a közműveket is.

nagy utépítő stáb dolgozik jelenleg a kerepesi utnak az örs vezér tér és a szentmihályi ut közötti szakaszán. szinte napról-napra hosszabbodik az új bal pálya, amelynek átadását szeptember végére tervezik. a szentmihályi uti kereszteződésben jelzőlámpát építenek. az utvonalon a közvilágítást szintén korszerűsítik.

a kerepesi ut építése 1974-ben folytatódik. jövő évi feladat a szentmihályi ut és a pilisi uti skoda-szervíz közötti utvonal rendbehozatala a közművekkel együtt. zugló egyik forgalmas utvonalát, a lumumba utcát szintén jövőre kötik be a kerepesi utba. a két utvonal között jelenleg nincs közvetlen közúti kapcsolat. a kerepesi ut teljes átépítésével 1974. decemberében végeznek az építők./mti/

..

- 4 -

bb.5. új kamaraszínház kecskeméten - a katona józsef színház terveit

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 25.

a kecskeméti katona józsef színház változtatott eddigi műsorpolitikáján. a színház új vezetői által kidolgozott koncepciók érintik a társulat egész munkáját, a rendezői, színészi tevékenységet egyaránt. a színház jászai-díjas új igazgatója, miszlai istván elmondta; fő céljuk a magasabb művészi teljesítmények elérése, ezért a nagyszínházi bemutatók számát az eddigi 12-ről 10-re csökkentették. shakespeare ,, troilus és cressida,, című komikus és irónikus hangvételű szindarabjával kezdik az évadot október 5-én, s az év végéig még két vígjáték s egy operett kerül műsorra. sok élményt ígér az évad második fele is, amikor többek között száraz györgy,, a nagyszerű halál,, című drámájának ősbemutatóját és déry tibor-presser gábor-adamis anna,,képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról,, musicaljének előadását is tervezik.

új megállapodás jött létre a színház és baja város vezetői között. ezután nemcsak nyáron, hanem egész évben játszik a színház a megye déli nemzetiségi vidékének kulturális centrumában, ahol külön ifjúsági előadásokat is tartanak. a gyerekeknek pedig - az eddigi egy helyett - két mesejátékot, egy francia és egy bolgár zenés gyermekdarabot adnak elő kecskeméten s a megye más városaiban, községeiben.

a kecskeméti színjátszás lehetőségeit növeli a november 9-én megnyíló kamaraszínház, amely megyei támogatással jött létre, a differenciált, megnövekedett közönségigények kielégítésére. a kamaraszínház nemcsak a társulat második otthona, hanem a kecskeméti irodalmi együttesek, a bábjátszók, s az amatőr-színjátszást segítő ifjú színházbarátok körének fóruma is lesz egyben. itt tartják majd az önálló művészi estéket, s a más színházak stúdióegyüttesének előadásait. az új kamaraszínház, amely az első magyar színigazgató, a kecskeméti születésű kelemen lászló nevét viseli, magyarországi ősbemutatóval, jovan hrstic jugoszláv szerző,, savonarola és a barátai,, című színművével nyit kaput november 9-én.

javultak a társulat tagjainak szociális körülményei is. megnyílt az átalakított és kibővített új színészklub, amelynek felújításához a megyei tanács nyújtott anyagi támogatást a városi tanács pedig a színházhoz szerződött nagyszámú új művész közül tizennyolcnak megfelelő lakáskörülményeket biztosított. /mti/

..

- 5 -

bb.4. turistacsónakok az aggteleki cseppkőbarlangba

vid/p fm hgy

1973.szeptember 25.

a nagyüzemi halastavak munkái gépesítésének előmozdítására, önirítós hajtató motorcsónakokat készítenek a tolna-baranya megyei halgazdaság homoki műhelyében. kaposvölgyi ottmárnak, a halgazdaság műszaki vezetőjének ötlete szerint, egy trabant motor hajtja a hét méter hosszú fémcsónakban elhelyezett, önirítós munkagépet, s egy karhuzással vizsugar sodorja a tóba a szemes-, vagy granulált táplttakarmányt. a dunai halászok kívánására hosszabb meghajtórészszel, a trabant-motor módosított változatával, erősebb kivitelben is készítik. a harminc mázsa takarmányt szállító csónak elsüllyedését légszekerények gátolják.

a dombóvári székhelyű halgazdaságot kérték fel az aggteleki cseppkőbarlang taván használatba kerülő villanymotoros turistacsónakok gyártására is. négy ilyen, akkumulátorhajtású csónakot készítenek vaslemezből, ezek mindegyike 15-20 személyt szállít majd a földalatti tavakon./mti/

--

bb.6. tizenöt magyar művész 17 alkotása az iparművészek torontói világtárlatán

i ró/fk/p hi la

1973.szeptember 25.

jövő év júniusától szeptemberig - az unesco mellett működő iparművészeti világtanács döntése alapján - 30 év után torontóban egyedi iparművészeti világtárlatát rendeznek. a valóban világméretűnek ígérkező tárlat célja: képet adni a mai iparművészet színvonaláról, beszámolni arról, hogy mennyiben szolgálja az ember környezetének kulturálódását, s felveszi-e a versenyt a technika és a tudomány nagyjűtemű fejlődésével.

a magyar népköztársaság művészeti alapja a legrangosabb hazai iparművészeket - ötvösöket, textilészeket, kerámikusokat - kérte fel pályaművek készítésére. negyvenhárom alkotó 101 műve közül a hazai zsűri 39 művész 60 alkotásáról készült dia- pozitívet küldött new yorkba, a világszűri - sori yanagi elnök, a tokió iparművészeti tervező intézet igazgatója, paul j.smith, a new york-i iparművészeti múzeum igazgatója és erica billetter, a zürichi múzeum főfelügyelőre - 15 művész 17 alkotását hívta meg a reprezentatív világtárlatra.
/folyt köv./

-6-

M

bb.6. tizenöt magyar...folyt /p

torontó egymillió látogatót vár, s 50 ország mestereinek mintegy 500 alkotását hat szekcióban állítják ki. a már előzetesen jól minősített magyar „versenyműveket”, a butor-és belsőépítészet elnevezésű szekcióban helyezik el. hazánkban ugyanis egyre népszerűbbek, keresettebbek a legkülönbözőbb lakás-és öltözködéskulturához tartozó iparművészeti cikkek. színvonaluk felveszi a versenyt a világ más tájain készült művekkel, ennek ellenére külföldön általában kevésbé ismerik el iparművészeti kultúránkat. a világkiállítás jó alkalomul szolgálhat arra, hogy a szakemberek, s a nézők értékének megfelelő képet adjon hazánk e művészeti ágáról. a hazai textileseket attali gábor „vörös szárnyak”, című tértextilje, bódy irén „huszár”, kékfestő falikárpitja, cságoly klára, együtt, „pécsi lászló „virágoskert”, „solti gizella „vizöntő”, című gobelinjei, szenes zsuzsa „vörösbegy”, szilvitzky margit „trilogia”, és szuppán irén „páva”, című faliképe képviseli. az ötvösök versenyműveinél érdekességnek számít, hogy az eredetileg textilesnek számító bokor nelli három alkotását is meghívta a világszűri. „holdvilág”, című ezüst disztárgyát, „sárkány”, és „kékfej”, című relief-jeit egyaránt láthatja majd a világkiállítás közönsége. e művészeti ágban még engels józsef „cirkusz”, fém relief-je, jajesnicza róbert „vizalatti vadászat”, című ezüst faliképe, kopcsányi ottó „nap”, című ékszerdoboz és muharos lajos ezüst serlege reprezentálja a hazai ötvösművészetet.

v a mai magyar iparművészet jellemző alkotásait a világkiállítás után a newyork-i metropolitan múzeum állítja ki, s ezenkívül még ezámos amerikai múzeum jelentette be igényét, hogy a magyar alkotásokat kiállithassa./mti/

--

bb.7. árpád-korabeli sírokba sárosdon

vid/p fm hgy

1973.szeptember 25.

a fejér megyei sárosd községben feltárásokat végeztek a székesfehérvári istván király múzeum munkatársai. az ásások során árpádkorabeli sírokra bukkantak. a tizenegyedik századból származó sírokban érdekes leleteket - többek között hajkarikákat - találtak. a feltárás bebizonyította, hogy sárosd már a korai árpád-korban is népes település volt, s nem a kunok alapították, mint azt az előző krónikákban feltételezték.

a még számos értékes leletet rejtő temető feltárását jövőre folytatják./mti/

-7-

M

bb.8. tantárgyi integráció a hódmezővásárhelyi gimnáziumban

vid/p fm hgy

1973. szeptember 25.

a tantárgyi integráció megvalósítására érdekes kísérlet kezdődött a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor gimnáziumban. első lépésként az egymáshoz valamilyen módon kapcsolódó, rokon tantárgyak összevonására négy éves speciális tantervet dolgoztak ki. ennek alapján a mostani új tanévtől kezdve két induló első osztályban alkalmazzák az új tanterveket. a legnagyobb óraszámokban matematikát tanuló diákoknak akémiát és a biológiát, a legnagyobb óraszámokban kémiát és biológiát tanuló diákoknak pedig a magyart, a történelmet és a művészettörténetet oktatják összevont tantárgyakként.

az összevont humán tárgyak esetében a történelem eseményeivel összefüggésben tanítják a kor irodalmát és művészettörténetét is. a reál tárgyak esetében az összevonás az egyszerűtől a bonyolultabb formák felé halad, sajátos tantervi elrendezéssel. elsőnek a kémia-biológia tanítását kezdik, majd a második évben a fizikával folytatják az oktatást, az állattan, a molekuláris biológia kérdéseivel pedig csak akkor foglalkoznak majd, ha a tanulók megfelelő fizikai és szerveskémi ismeretekre tettek már szert.

a tantárgyi összevonással sok „átfedés”, megszüntethető, a felesleges ismétlések elkerülhetők. ez az összevont tárgyaknál a tananyag ésszerű csökkentésére ad lehetőséget. ugyanakkor mód nyílik arra, hogy például a matematikával kiemelten foglalkozó osztályokban a matematikai órák számát, -az összóraszám növelése nélkül- emeljék./mt1/

--

bb.9. „szőlőházak”, „szőlőárkádok”, a dráva-menti falvakban

vid/kz/p hgy

1973. szeptember 25.

a dráva mente apró falvaiban az utcán és az udvaron szüretelik a szőlőt a verőfényes szeptembervégi napokon. ezen a mélyfekvésű vidéken ugyanis hagyományos tökműveléssel nem lehet szőlőt termelni, a leleményes gazdák tehát óriási lugasokat építettek a ház körül.

/folyt köv ./

-8-

NA

bb.9. „szőlőházak”, ...folyt /p

valóságos „szőlőházak”, ezek, amelyeknek tetőjét és falait indák, levelek, fűrtök alkotják. némelyiknek a termőfelülete eléri vagy meg is haladja a száz négyzetmétert. markócon, drávasztárán és bogdásán például akkora lugasokat alakítottak ki, hogy helyenként befedik az udvart és még az utcára is kinyulnak. megkapó látványt nyújtanak ezek a járda fölé magasodó, dustombu „szőlőárkádok”, a járókelők feje felett csüngő fűrtökkel. a napfény, amiből az idén igencsak gazdagon jutott, minden oldalról melengeti a lugasokat és ennek köszönhető, hogy jó ízű, édes szőlőt szüretelhetnek most a dráva-menti gazdák./mt1/

--

bb.10. iskolaorvosok feladatai a pályaválasztásban

i szög/p h1 la

1973. szeptember 25.

a pályaválasztási tanácsadó munka javítása érdekében az iskolaorvosok pályae egészségügyi tevékenységéhez adott ki utmutatót a három érdekelt tárca: a munkaügyi, az egészségügyi és a művelődésügyi minisztérium. a dokumentum egyebek között aláhuzza: jelentősen megnövekedett az iskolaorvosok felelőssége, mivel minden általános iskolát befejező tanulóról orvosi alkalmassági javaslatot kell készíteni. az egészség szempontjából történő alkalmasság elbírálásának szükségszerű feltétele: a pályae egészségügyi szempontok figyelembevétele az iskolaorvosi tevékenységben.

az iskolaorvosok gyakorlatában igen lényeges a szerepe a felvilágosító jellegű tevékenységnek. az általános iskolák v-vi. osztályától kezdődően a kijelölt osztályfőnöki órákon, előadásokon ismertetik a tanulókkal az egyes nagyobb pályacsoportok egészségügyi követelményeit, jellemző munkakörülményeit. a különböző egészségi okok miatt gondozás alatt álló tanulókkal külön csoportokban foglalkoznak az iskolaorvosok. a diákoknak tartott előadások, konzultációk, beszélgetések kapcsán egyénenként is tájékoznak a pályae képzelésekről. a irreális pályae-orientáció esetében felhívják a diákok figyelmét a számukra legmegfelelőbb életpályákra.

/folyt köv ./

-9-

NA

bb.10. iskolaorvosok.....folyt /p

a tanulók pályaválasztásában nagy segítséget nyújthat az iskolaorvos a szülők körében végzett felvilágosító munkával is. szülői értekezleteken, a szülői munkaközösség rendezésében tartott előadásokon ismertetik azoknak az életpályáknak az egészségügyi követelményeit, kizáró okait, a munkaátalmakat és hasonlókat, amelyeket többen szándékoznak választani az adott osztályban. fogadóórákon, egyéni megkeresések alkalmával, szükség szerint behívással is tájékoztatják a szülőket gyermekük egészségügyi állapotáról.

az iskolaorvosok és a pedagógusok jó kapcsolata igen fontos feltétele a pályaválasztási tanácsadás hatékonyságának - hangsúlyozza a továbbiakban a minisztériumi utmutató. lényeges, hogy az iskolaorvosok a pedagógusokkal együtt ismerjék a diákok korai pályaeérdeklődését, lehetőleg már az V. osztálytól kezdve, hogy a megfelelő pályákra irányíthassák a gyermekek érdeklődését. az iskolaorvos konzultatív segítséget nyújthat a fontosabb pályae egészségügyi kérdések elsajátításában, illetve tudatosításában - elsősorban a pályaválasztási felelősök és a osztályfőnökök részére. az egyes tanulókra vonatkozóan a pedagógusoktól kapott egészségügyi észrevételeket rögzíteni kell a diákok egészségügyi törzslapján.

az elsődleges pedagógiai - pszichológiai szempontok mellett a tanácsadásban egyre nagyobb súlyt kell helyezni az orvosi vizsgálatokra. ezért a z iskolaorvos pályae egészségügyi tevékenységének középpontjában az évi szűrővizsgálatok állnak. a szűrővizsgálatok eredményei és a szükség szerinti szakorvosi vizsgálati leletek képezik a tanulók egészségügyi állapotának az alapját. ezt kiegészítik egyrészt a pedagógusoktól, másrészt a szülőktől nyert információk. a munkaalkalmassági orvosi vizsgálatot mindenkor a területi szakrendelő intézet erre kijelölt szakorvosa végzi, figyelembe véve az iskolaorvos előzetes alkalmassági javaslatát.

/folyt köv ./

-10-

bb.10. iskolaorvosok.....2.dolyt /p

a diákoknak több forrásból származó egészségügyi adatai t csak akkor lehet biztonsággal értékelni, ha azok összességükben megtalálhatók az egészségügyi törzslapon, az első osztálytól kezdve az iskola elvégzéséig. az iskolaorvosok - a pedagógusokkal együtt - biztosítani kell, hogy az egészségügyi törzslap végig kísérje a gyermeket, a pályae egészségügy szempontjából fontos adatok rajta legyenek úgy, hogy az egészségügyi alkalmasság megállapításakor alapozni lehessen rá./mti/

--

bb.11. „éremhullás,, a gemenci vadgazdaságban

vid/p hgy

1973. szeptember 25.

száz gimszarvas bikát lőttek ki eddig a gemenci állami erdő- és vadgazdaságban, ahol végefelé közelednek a szarvasbőgési időny. a trófeák közül 22 arany-, 23 ezüst-, 30 pedig bronzérmes. a leg- erősebb zsákmányolt agancspár 13 kiló 75 dekagramm súlyu és 243 nemzetközi pontot kapott.

ezenkívül még öt trófea érte el a 230 pont körüli szintet, ami az aranyérmes agancsok sorából kismagaslik./mti/

--

bb.12. a közélet új, hatékony fórumai a megyei tanácstag csoportok szólnak megyében

vid/p fm hgy

1973. szeptember 25.

szólnak megyében a tanácstörvény előírásainak megfelelően megyei tanácstagokból járási és városi tanácstag csoportokat hoztak létre. a tavasszal megválasztott kilencven tanácstag együttesen tíz testületre tömörült. a járásk és a nagyobb városok - mivel területük megyei tanácstagjainak a száma nagyobb - önálló csoportot működtetnek, a nagykunság városai azonban - a kisebb létszámra tekintettel - közös csoportokat hívtak életre. karcag és kisujszállás, illetve mezőtur és turkeve gondjainak megoldását együttes erőfeszítéssel segítik.

/folyt köv ./

-11-

NA

bb.12. a közélet uj.....folyt /p

k az új testületek éves munkaterv alapján dolgoznak, különböző fórumokon képviselik a helyi tanácsok érdekeit. figyelemmel kísérik az érdekelt terület művelődésügyi, egészségügyi, szociális és kommunális helyzetét, valamint a kereskedelmi ellátást. Feltárják egy-egy város vagy járás területfejlesztési helyzetét. hasznos együttműködést alakítottak ki helyi tanácsokkal és a megyei tanácsi bizottságokkal. javaslataikkal segítik a megyei tanács munkáját, üléseinek előkészítését, aktivitásának növelését. a megyei tanács tagjaiból alakult csoportok intenzív kapcsolatot tartanak az mszp járási, városi bizottságaival, a járási hivatalokkal és tanácsokkal, valamint a hazafias népfőnt szerveivel.

a tanácstagok csoportok a szeptemberi megyei tanácsülés előtt megtárgyalták az államhatalmi testület elé kerülő anyagokat, felkészítették a tanácstagokat az ülés munkájában való aktív közreműködésre. mezőtúr és turkeve város megyei tanácstagok csoportja a könnyűipari alkatrészgyártó vállalat mezőtúri 8-as számú gyáregységében tartotta ülését. napirenden szerepelt a nők helyzetéről szóló határozat végrehajtása, a megyei és ezen belül a helyi ciklusprogram megvitatása, a feladatok meghatározása. a résztvevők megtekintették a város fiatal üzemét és beszélgettek a gyár munkásaival. a szolnoki, a jászberényi és a törökszentmiklósi kollektívák is napirendre tűzték a szeptemberi tanácsülés anyagának előzetes, helyi megvitatását. a jó előkészítés bizonyítékaként a tanácsülés hatékony munkát végzett, a napirendi pontok feletti vitában csaknem huszan vettek részt. /mti/

--12--

bb. 20. kgst tanácskozás

fk/e -cz

1973. szeptember 25.

a kgst mezőgazdasági állandó bizottságának öntözési és meliorációs állandó munkacsoportja budapesten tartja ülését. az ülést kedden dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter-helyettes nyitotta meg. /mti/

bb. 13. budapesti közlekedési balesetek

gk/e -cz

1973. szeptember 25.

a xiii. kerületben a váci ut és a csavargár utca kereszteződésében taxi személygépkocsival nem adta meg az elsőbbséget szabó tamás 25 éves gépkocsivezető, budapesti lakos és elütötte az uttesten haladó csillik endre 45 éves lakatos, budapesti lakost. csillik endrét a mentők életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

laki gabriella 18 éves adminisztrátor, budapesti lakos, a vii. kerület rottenbiller utca 54. szám előtt szabálytalan helyen haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

hartvig károly 22 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, a xiv. kerület, lumumba utca és mogoródi ut kereszteződésében tehérgépkocsival nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy másik tehérgépkocsival. hartvig károlyt súlyos, de nem életveszélyes, utasát, bogár sándor 23 éves egyetemi hallgató, budapesti lakost könnyű sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a xiv. kerületben, a kacsóh pongrác ut és a hungária körút kereszteződésében domokos Antal 39 éves kőműves, budapesti lakos oldalkocsis motorkerékpárjával szabálytalan forgalmi sáv-változtatás közben összeütközött egy személygépkocsival. domokos antalt súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

10.00/e

10/10/10

- 13 -

bb. 15. ndk mikrofilm készülőket importál az elektroimpex

1 sz/gk/e hgy

1973. szeptember 25.

sikeressé szakkiallításán mutatkozott be az ndk-beli pentacon cég az elektroimpex üllői uti bemutató termében. egy hét alatt csaknem ezer szakember tekintette meg a pentacon cég néhány hónapja forgalomba hozott új berendezését: a mikrofilm rendszert.

a drezdai vállalat többéves kísérlet után oldotta meg az adatok mikrofilm módszerrel való tárolását. a mikrofilm-rendszer felvevő, előhívó, másoló, átmásoló, olvasó és visszanyagító készülékből áll. teljesítményére jellemző adat: tizmillió, 210 milliméterszer 297 milliméteres méretű írott anyag a hagyományos archívumban 150 négyzetméter alapterületet igényel. ugyanez a mennyiség az új tárolási módszerrel öt kártyaszekrényben is elfér. a mikrofilm rendszer ára 54 000 rubel.

a nagy érdeklődést mutatja, hogy már szinte az első percben eladták a kiállított berendezést a kgm műszaki tudományos tájékoztató intézetének és a megrendelések a hazai minisztériumoktól, vállalatoktól, könyvtáraktól sorra érkeznek. az elektroimpex további tárgyalásokat folytat a pentacon céggel a jövő évi szállításokról. egyébként a napokban írják alá azt a szerződést is, amelynek értelmében a mikrofilm készülőek szervizét, vevőszolgálatát is létrehozzák budapesten.

a mikrofilm berendezéseket az elektroimpex eddig elsősorban a tőkés piacról szerezte be, az nszk-ból, angliából és franciaországból. a mostani kiállítás lehetővé teszi, hogy kedvezőbb áron szocialista országokból is importáljunk kiváló minőségű mikrofilm-rendszereket.

az elektroimpex felkészült arra, hogy a hazai vállalatoknál gyorsan térít hódít a mikrofilm adattárolás és továbbra is nagy számban érkeznek majd a rendelések. az országos műszaki fejlesztési bizottság nemrég megalakult mikrofilm albizottsága is feladataul tűzte ki a mikrofilm-rendszerek hazai elterjesztését, a megfelelő szakemberek képzésének megszervezését. /mt1/

7.48/e

Tó1040

- 14 -

bb. 14. tervpályázat százhalombatta városközpontjának rendezésére

1 sb/tm/e hgy

1973. szeptember 25.

a százhalombattai és a pest megyei tanács, a közlekedési- és postaügyi minisztérium, valamint az építésügyi és városfejlesztési minisztérium tervpályázatot hirdet százhalombatta városközpontjának rendezésére. a pályázati kiírást már átvehetik az érdeklődők az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban, s a kész terveket legkésőbb december 10-ig kell elküldeni postán a százhalombattai városi tanács műszaki osztályának. a legjobb munkák díjazására és megvásárlására összesen 300 000 forintot irányoztak elő. /mt1/

bb. 16. vadriasztó „lánc”, az őrségben

vid/e fm hgy

1973. szeptember 25.

vadriasztó „láncot”, építettek ki a gazdák az őszi termények védelmére az erdőben-vadban gazdag őrségben. furcsa képet mutat a határ: nylonzsákokból, viselt ruhákból, lécekből riasztó figurákkal népesítették be a kukorica- és répatáblákat. több helyen az értékesebb mezőgazdasági áruk védelmére bekerítették egy-egy földdarabot. főként a vaddisznók sötétedés utáni portyái tesznek kárt a terményben. a gazdák megfigyelése szerint különösen az üres műtrágyás nylonzsák „csőszök”, tesznek jó szolgálatot, mivel a szélről vagy az érintés következtében jellegzetesen zizegő hangot adnak, s megfutamtják a határ négy lábú dézsmálóit. /mt1/

bb. 17. tovább mélyítik istván 11. aknát - „lehallgatják”, a kőzetek mozgását

vid/e kz hgy

1973. szeptember 25.

a mecseki szénmedencében, a pécs-szabolcsi területen a múlt század eleje óta bányásszák a feketeszenet, s ma már csak a mélység felé haladva lehet találni újabb, jó minőségű szénrétegeket. a pécs-bánya üzemhez tartozó istván 11. aknát is tovább kell mélyíteni 70-75 méterrel. ha ezzel végeznek, az aknátalp közel lesz a 600 méterhez. amíg ide lejutnak, gázkitörés-veszélyes telepeket közelítenek meg.

/folyt.köv./

7.57/e

Tó1040

- 15 -

bb. 17. /tovább mélyítik...folyt./e

az aknamélyítők istván 1. akna mélyítése idején sikerrel, baleset nélkül oldottak meg hasonló feladatot a mecseki szénbányák kutatási osztálya és az istván-aknai dolgozók segítségével. most is rendkívül gondos, előrelátó tervet dolgoztak ki a 15 millió forint értékű munka elvégzésére. szigorították a biztonsági előírásokat és ilyen célra újabb berendezéseket alkalmaznak. a tapasztalatok ugyanis számos alkalommal bizonyították: a legveszélyesebb munkák is balesetmentesen végezhetők jól felkészített, képzett, rendszeresen oktatót bányászok közreműködésével, biztonsági berendezések alkalmazásával.

a mélyítés kezdésének érdekes mozzanata volt a próbariadóra végzett biztonsági gyakorlat. a föld felszíne alatt, félézer méter mélyben, abból kellett vizsgáznia, hogy veszély esetén hogyan, milyen gyorsan juthatnak az emberek a kijelölt helyre, ahol teljes biztonságban várhatnak a bányamentők megérkezéséig. valamennyi dolgozó baleseti oktatásban részesült. részletes riadótervet dolgoztak ki és gyakoroltak be. új típusú menekülőkészülékeket osztottak ki, amelyeket a gázzal elöntött bányatérsekben is 45 percig maximális légzést biztosít. felszerelték az „unor” típusú, metán érzékelőkkel ellátott villamos műszereket, amelyek fény- és hangjelzéssel riasztják a bányászokat és ezzel egyidőben kikapcsolják a bánya valamennyi villamos berendezését. továbbra is alkalmazzák a mecseki szénbányák kutatási osztályán kikísérletezett mikroszeizmikus műszert, amely a gázkitörést vagy nagyobb metánömlést megelőzően a diszpécser-szolgálatot riasztja. a megfigyelőkamrában elhelyezett berendezések állandóan figyelemmel kísérik a kőzetek mozgását, azaz „lehallgatják”, mindenesetre repedésképződés ugyanis hangot ad és ezt a műszer jelzi. ha ezek a zajok egy bizonyos szint fölé emelkednek, a riasztóberendezés automatikusan működni kezd.

istván 11. aknán a mélyítési munkák biztonsági berendezéseire csaknem 1.2 millió forintot költöttek. ha ez a jelentős anyagi áldozat megfelelően párosul az emberi figyelemmel és fegyelemmel, maximális biztonság mellett dolgozhatnak a kényes, de szép feladattal megbízott emberek.

a sikerrel lezajlott próbariadó és gyakorlat eredményeinek értékelése után, a napokban megindult a tulajdonképpeni mélyítés. az újonnan meghódított területen, istván 11. akna v. szintjén, 1975-től kb hat-hét év alatt mintegy ötmillió tonna szén bányásznak majd ki. egyidejűleg dolgoznak a feltárók, előkészítők is, hogy mire az aknamélyítés elkészül, az új szinten a termelés is megindulhasson. a mélyítéssel, fejlesztéssel kapcsolatos munkákat úgy szervezték, hogy az a mindennapi termelést ne zavarja.
/mti/

8.00/e

- 16 -

bb. 18. rendőrségi hírek

*/e -cz

1973. szeptember 25.

bács megyében soltvadkert határában vén józsef 38 éves tsz-tag, kiskunhalasi lakos ittas állapotban hajtotta a lovakocsit, amelyről lesett, a kerekek alá került és a helyszínen meghalt.

kerekegyházán szücs tibor 19 éves lakatos, helyi lakos motorkerékpárjával nekiütközött a vele szemben szabályosan közlekedő, kivilágított lovaskocsinak. a baleset következtében a motorkerékpáros a helyszínen meghalt.

csongrád megyében székkutas és hódmezővásárhely között mikulai imre 31 éves segédmunkás, hódmezővásárhelyi lakos motorkerékpárjával nekiütközött az előtte haladó, szabályosan kivilágított lovaskocsinak. a baleset következtében a motorkerékpáros a helyszínen meghalt.

nógrád megyében örhalom és balassagyarmat között tarnai imre marcell 44 éves római katolikus pap, budapesti lakos személygépkocsijával egy kanyarban a nedves úton megcsuszott és fának ütközött. a baleset következtében a gépkocsi utasa, kiss árpád vilmos 62 éves római katolikus pap, nógrádmegyéri lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a személygépkocsi vezetőjét életveszélyes állapotban szállították kórházba.

pest megyében maglódon vida illés 24 éves postai alkalmazott, gyömrői lakos motorkerékpárjával elütötte pető valéria 4 éves maglódi gyermeket. pető valéria olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a körülmények tisztázása folyamatban van.

pest megyében sülysápon balázs gábor 28 éves tsz-tag, gyömrői lakos személygépkocsiját ittasan vezette, amellyel áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő vontatóval. a baleset következtében balázs gábor a helyszínen meghalt. a személygépkocsi utasai, mucsinyi andrás 28 éves lakatos, mucsinyi tibor 23 éves segédmunkás és tóth ferenc 25 éves tsz-tag, gyömrői lakosok súlyosan sérültek meg. kórházba szállították őket.

/folyt.köv./
9.40/e

Tóth

x x x

- 17 -

bb. 18. /rendőrségi...folyt./e

szabolcs-szatmár megyében a nyirbátori új barázda tisztelepén egy dohánypajta bontása közben a gerenda nekivágódott a létrán álló nagy gábor 47 éves nyirbátori lakosnak, aki leest és olyan súlyosan megsérült, hogy orvoshoz szállítás közben meghalt. a felelősség megállapítására vizsgálat indult.

a várpalotai szénbányászati tröszt 11. üzemében kiss vén attila 19 éves bányalakatos, várpalotai lakos szabálytalanul felült egy megrakott csillére. a csille kisiklott és felborult. a baleset következtében a bányalakatos olyan súlyosan megsérült, hogy az elsősegélyhelyen meghalt. a vizsgálat a bányaműszaki felügyelőség bevonásával folyamatban van. /mti/

bb. 19. indiai pártmunkás küldöttség látogatása hazánkban

tr/e -cz

1973. szeptember 25.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága vendégként 1973. szeptember 12-24 között Magyarországon tartózkodott az indiai kommunista párt központi bizottságának pártmunkás küldöttsége. a küldöttséget mohit sen, ~~parthasarthy~~ vezette, tagja volt geeta mokarjee, a nyugat-bengáli terület titkárságának tagja és pretul lahari, a központi bizottság külügyi bizottságának munkatársa.

az indiai testvérpárt küldöttségét fogadta kállai gyula, a politikai bizottság tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, nemes dezső, a politikai bizottság tagja, a kb politikai főiskolájának rektora, pullai árpád, a központi bizottság titkára.

az indiai pártmunkás küldöttség hazánkban tanulmányozta a pártoktatás és a népfront mozgalom tapasztalatait, amelyről vélemény- és tapasztalatcserét folytatott a központi bizottság és a hazafias népfront számos képviselőjével.

az indiai testvérpárt küldöttsége ellátogatott hajdu-bihar és szabolcs-szatmár megyébe, ahol találkozott a megyei pártbizottság és a hazafias népfront vezetőivel, ismerkedett a magyar nép szocialista építőmunkájával, a párt- és a tömegszervezetek tevékenységével, meglátogatott ipari-mezőgazdasági üzemeket, valamint kulturális intézményeket.

az indiai kommunista párt küldöttsége elutazott hazánkból. a küldöttséget a repülőtéren dr. berecz jános, a kb külügyi osztályának helyettes vezetője bucsuztatta. /mti/

9.45/e

Tótko

-18-

az indiai kommunista párt központi végrehajtó bizottságának tagja, a központi bizottság titkára

bb. 21. konferencia a vízgazdálkodási tervezés fejlesztéséről

t sb/tr/il cz

1973.szeptember 25.

a vízlépcsők, a közművek, az árvízvédelmi létesítmények az öntözőművek és más nagy vízügyi beruházások szellemi alkotóinak fontos szakmai találkozója, a vízgazdálkodási tervezés-fejlesztési konferencia kezdődött meg kedden a magyar tudományos akadémián. a többnapos tanácskozáson 11 országból érkezett szakemberek vitatják meg vendéglátóikkal a vízgazdálkodási beruházások műszaki-gazdasági előkészítésében a legutóbbi egy évtizedben elért eredményeket és megtárgyalják a rohamosan növekvő vízgazdálkodási igények kielégítésének korszerű tervezési módszereit. a konferenciát időszerűvé teszi, hogy a minisztertanács ebben az évben hagyta jóvá a vízgazdálkodás távlati fejlesztésének irányelveit, amelynek alapján sor kerül a részletes tervek kidolgozására.

dr. vitális sándor, a magyar hidrológiai társaság elnöke nyitotta meg a konferenciát, amelyen vincze józsef, az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese ismertette a magyar vízgazdálkodás legfontosabb feladatait, az idén elfogadott távlati fejlesztési program irányelveit. többek között hangsúlyozta, hogy a fejlesztésnek fontos célja a komplexitás, tehát az, hogy a különböző vízgazdálkodási létesítmények több népgazdasági célnak feleljenek meg, és nagy vízrendszerekre kiterjedően teremtsék meg a vízkészlet és a vízigény egyensúlyát. emlékeztetett arra hogy Magyarországon 1945-ig a lakosságnak mindössze 22 százaléka élt vízvételkel ellátott területen. jelenleg 60 százaléka részesül vezetékes vízellátásban, s a távlati fejlesztési tervek szerint 1985-ig ezt az arányt 85 százalékra indokolt kiterjeszteni. így a közüzemi vízművek kapacitását a napi 2,2-ről 5 millió köbméterre kell bővíteni. a közüzemi szennyvízelvezetés és tisztítás fejlődésének üteme lényegesen elmaradt az ivóvízellátástól. az ország lakosságának mindössze 28 százaléka élt 1970-ben csatornázott területeken, de 1985-re el kell érni, hogy ez az arány 60 százalékra emelkedjen.

a vízgazdálkodás-fejlesztési koncepció szerint a mezőgazdaságnak öntözésre berendezett területét 430 000-ről 750.000-800 000 hektárra kell növelni. ez a nagy feladat is szükségessé teszi újabb vízkivételi művek és egyéb vízpótló nagy beruházások építését. egyebek között a duna-völgyében mintegy 60 millió köbméternyi víz „raktározására”, alkalmas hegy- és dombvidéki tározó létesítését tervezik. a síkvidéki területeken pedig 350 - 400 millió köbméternyi víz tartalékolásához kell tározókat létesíteni. nagy feladatokat kell megvalósítani az árvízvédelem, a belvízvédelem, továbbá a dunai hajózás fejlesztése érdekében is.
/folyt.köv./

10.15/il

Tótko

- 19 -

bb. 21./ konferencia folyt./ 11

igy a vizgádkodási távlati program figyelembe veszi a dunán a gabcikovo-nagymarosi vízellépcsőrendszer megépítését is. újabb vízellépcsőket terveznek a tiszára is. a következő évtizedekben tehát a társadalmi gazdasági fejlődés a vizgádkodás fejlesztésében olyan óriási változást kíván, amely csak a múlt századi nagy folyószabályozási munkákhoz hasonlítható. e célok valóra váltásában elsődleges és meghatározó feladatokat kell teljesíteni a műszaki tervezőknek, hiszen a beruházások és rekonstrukciók alapokmányát a tervdokumentációt ők készítik el. ennek gazdaságos, megfontolt kidolgozásához nyújt segítséget ez a konferencia.

a kétnapos tanácsozáson különböző témákban 7 összefoglaló előadás hangzik el, amelyhez az előadók összesen 67 tanulmányt tudományos dolgozatot használtak fel. többek között foglalkoznak a tervezési technológiával a fejlődésével, s ebben a munkában a korábbinál nagyobb szerepet adnak a számítógépeknek. /mti/

bb. 22. szépölgyi zoltán,

tr/e -cz

1973. szeptember 25.

a fővárosi tanács elnöke küldöttség élén szeptember 24-én este bukarestbe utazt, a román főváros népi tanácsának meghívására. az ötnapos látogatás alkalmával egyebek között megbeszéléseket folytatnak a két fővárost egyaránt érintő és érdeklő városrendezési és várospolitikai kérdésekről. /mti/

bb. 23. vas megyei tanácsi küldöttség utazott grazba

vid/e ká -cz

1973. szeptember 25.

vas megyei tanácsi küldöttség utazott kedden dr. gonda megyei tanácselnök vezetésével grazba, a stájer tartományi kormány vezetőjének, dr. friedrich niederlnek meghívására. apartnerek a két szomszédos terület ddigi kapcsolatának továbbfejlesztéséről tanácskoznak. /mti/

Tományi

10.28/e

- 20 -

Tományi

bb. 24. a belga parlamenti küldöttség koszoruzása a hősök

t -don/tr/e -cz

1973. szeptember 25.

a belga parlamenti küldöttség, élén hervé brouhonnal, a belga szocialista párt képviselőházi csoportjának vezetőjével, az interparlamentáris unió belga-magyar tagozatának elnökével kedden koszorut helyezett el a magyar hősök emlékművénél, a hősök terén.

a koszoruzásnál jelen volt pesti endre vezérőrnagy, budapesti helyőrség-parancsnok, dr. götz jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának tagja, darvasi istván, az interparlamentáris unió magyar csoportja magyar-belga tagozatának elnöke. ott volt dr. réczei lászló, hazánk brüsszeli és andré bayot, a belga királyság budapesti nagykövete is. /mti/

bb. 25. olaj került a batonba - sikeresen elhárították a veszélyt

vid/e ká -cz

1973. szeptember 25.

siófoknál az elmúlt napokban bravuroos gyorsasággal és körültekintő gondossággal hártották el a batont fenyegető olajveszélyt a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság szakemberei.

a siófoki partoknál az egyik nagy üdülő olajtüzelésű kazánjából számottevő mennyiségű olaj került a tóvizébe. szerencsére hamar észlelték a víz elszíneződését és az elhárító egység azonnal munkához láthatott. a befolyó csatornát hamarosan betongáttal rekesztették el a vízfelszínénusó olajt pedig körülhatárolták és perlittel felitatták. a partközeli területen az olajjal szennyezett felső talajréteget is eltávolítják. /mti/

bb. 26. a magyar vöröskereszt küldeménye pakisztánnak

1 vt/fk/e cz

1973. szeptember 25.

pakisztán árvíz sújtotta lakosságának megsegítésére a magyar vöröskereszt kedden takarókból, lepedőkből, gyógyzerekből és élelmiszerekből álló segélyszállítmányt indított utnak budapestről. a küldeményt bécsből a pakisztáni légi járat repülőgépe viszi karacsiba. /mti/

11.07/e

Tományi

bb. 27. a szabolcsi lápon termelik meg a kendermagszükséglet 95 százalékát - megkezdték a betakarítást

vid/e ká -cz

1973. szeptember 23.

szabolcs-szatmár megye hagyományos kendertermelő tájain, a rétközben és az ecsedi lápon megkezdték a magkender betakarítást. ezen a vidéken régi hagyományai vannak a kendertermesztésnek, a láptalajokat hasznosították ezzel a fontos ipari növénynek, a kisvárda, rétközberencs, valamint mérk, tiborszállás, nagyecsed határában szerződéses alapon 1240 hektárt vetettek be a tavasszal. az ország kendermagszükségletének 95 százalékát ezek a gazdaságok termelik meg. az idén közepes termést várnak: hektáronként 4-5 mázsára, összesen mintegy 60 vagon magra számítanak. a betakarítás még kisüzemi módszerrel történik. sarlóval vágják le a szárát, kupokba rakva szárítják, majd kézi erővel verik ki a magot. /mt1/

bb. 28. elegendő vizet tartalékolnak az őszi öntözéshez a középtisza vidékén

vid/e ká -cz

1973. szeptember 23.

a középtisza vidékén az utóbbi évtizedek egyik legszárazabb nyarát jegyezték fel. az év nyolc és fél hónapjában csupán 312 milliméter eső hullott, 200-250 milliméterrel kevesebb az átlagosnál. a csapadékhiány pótlására többszáz millió köbméter vizet használt fel a tájegység mezőgazdasága: 67 és félezer hektár mezőgazdasági kultúra, ré, legelő kapott vizet. ez a terület néhány száz hektárral meghaladja a tavalyi öntözési szintet, de hét százalékkal elmarad a szerződésben leköltöttől. a nyár ugyan véget ért, de az öntözőművek még üzemelnek. az öntözés az őszi időszakban is aranyat ér, mert az egyébként is rossz vízháztartású, szikes alföldi talajok repedezettek, kemények, rendkívül nehéz a művelésük. a tsz-ek és állami gazdaságok szeptember végén a kelesztő és tározó öntözéshez, valamint a legelők öntözéséhez igénylik a vizet. a vízügyi igazgatóság erre a célra 12 tározójában több mint 200 millió köbméter vizet tartalékol. /mt1/

..

- 22 -

Tó1215

bb. 29. vegyipar és a háztartás - ankét a nőtanácsban

t gy/gk/e szó -cz

1973. szeptember 25.

háznak 3.3 millió háztartásában évente több száz millió forint értékű vegyszert használnak fel. egy másik felmérés szerint háztartásonként napi öt órát fordítanak a háziasszonyok a család ellátására. ez 16 millió munkóra naponta - ami megközelítően azonos az iparban dolgozó kétmillió munkavállaló teljes munkaidéjével. a figyelemreméltó adatokra dr. Ritter Tiborné, a kermi főosztályvezetője mutatott rá kedden a magyar nők országos tanácsának székházában rendezett ankéton. vitaindító előadásában tájékoztatót adott a több mint 80 meghívottnak arról is, hogyan alakul a kgst-országok együttműködése a háztartásvegyipari termékek gyártásában.

az ankéton a résztvevők - az ország különböző vidékeiről meghívott családanyák, valamint a gyártó vállalatok képviselői - arra kerestek választ: milyen módon segítheti a háztartásvegyipar az otthoni „műszak”, könnyítését. a háztartási munkák mintegy 75 százalékát ma is a nők végzik. tapasztalatok szerint nem mindenütt ismerik vagy értékelik eléggé a tisztítószeres háztartási munkát segítő hatását. a háztartásvegyipari termékek hazai gyártása az utóbbi négy-öt esztendőben ugrásszerűen növekszik. ahhoz, hogy a vásárló tájékozódjék a gazdag választékban - az eddignél gyakrabban kellene ismertetni az új cikkek minőségét, előnyeit és rendeltetésüket. a fogyasztók zöme a hazai jó minőségű cikkeket keresi és vásárolja. ugyanakkor az ország különböző területein változó a tisztítószeres felhasználásának aránya. budapestben az egy személyre jutó tisztítószer-, festék- mosó- és mosogatószer-vásárlás kétszerese a legkisebb fogyasztású megye arányának. kisebb az eltérés az áztató- és öblítőszer-felhasználásban. az ankéton is hangsúlyozták: rendkívül fontos tehát a termékek iránti igény felkelítése, s egyben maradéktalan kielégítése, a minőség egyenletes biztosítása.

szó volt a tanácskozáson arról a gyümölcsöző együttműködésről is, amely az elmúlt két esztendőben a kgst-országok háztartásvegyipari állandó bizottsága és az egyes országok nőszervezetei között kialakult. csehszlovákiában például hagyomány, hogy a kiállításokat és a vásárokat szakosítják. immár ötödik alkalommal pozsony lett a vegyipari kiállítás, az incheba otthona. a nemzetközi vegyipari kiállítás nyugat-európai és tengerentúli országok is részt vesznek. az incheba történetében első alkalommal ebben az esztendőben rendezték meg a kgst-országok termékeinek versenyét, amelyen a magyar vegyipar 13 cikkel vett részt. örvendetes, hogy közülük ötöt jutalmaztak aranyéremmel, nyolc pedig oklevelet kapott. /mt1/

..

- 23 -

Tó1215

bb. 30. magyar gazdasági napok a szovjetunió három városában -
kallós ödön sajtótájékoztatója

t sl/gk/e -cz

1973. szeptember 25.

a magyar kereskedelmi kamara együttműködve a mész-szel, valamint a szovjetunió kereskedelmi és iparkamarájával és más szervezetekkel, októberben magyar gazdasági napokat rendez a szovjetunió három városában. a gazdasági napok programjáról kedden tájékoztatta az újságírókat kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke.

elmondotta, hogy a magyar gazdasági napok eseménysorozata a kgst-országok integrációs programjának céljait segítve az együttműködés további lehetőségeit igyekszik feltárni. moszkvában 23, novoszibirszkben 16, taskentben 26 előadást tartanak neves magyar szakemberek a magyar gazdasági életéről, a kereskedelmi és kooperációs kapcsolatok újabb lehetőségeiről. mindhárom városban a helyi sajtóosságoknak legjobban megfelelő témákkal foglalkoznak, így a helyi szakközönség és a magyar szakemberek együttműködésének fokozását is segítik. moszkvában főként a gyógyszeripar, az autóbuszgyártás kereskedelmi és kooperációs lehetőségeiről, a magyar-szovjet kőolajipari együttműködésről, novoszibirszkben főként műszaki-tudományos témákról, mint például a nukleáris műszerek gyártása és a számítástechnikai együttműködés, taskentben a magyar textil- és élelmiszerfeldolgozó ipar helyzetéről tájékoztatták a hallgatóságot. az előadásokat mindenütt konzultációk, filmvetítések követik.

moszkvában október 1. és 5., novoszibirszkben 8. és 12., taskentben pedig 15. és 19. között rendezik meg a magyar gazdasági napokat. /mti/

...-

bb. 31. sikeres óvodaépítési akció szombathelyen

vid/e kz -cz

1973. szeptember 25.

csaknem ötvenezer vas megyei édesanyát érintő kérdéstről, a gyermekellátásról tanácskozott keddi ülésén a szakszervezetek vas megyei tanácsának nóbizottsága. megállapították, hogy szombathely az ország egyik legsikeresebb óvoda építési programját valósítja meg. a város gyárai, intézményei 14 millió forint értékű támogatást ajánlottak fel s így két év alatt 825 óvodai férőhelyet alakítottak ki, jóval többet a tervezettnél. még így is 140-150 százalékos a legtöbb gyermekintézmény kihasználtsága s több kicsi felvételét egyelőre kénytelenek voltak elutasítani. /folyt.köv./

- 24 -

bb. 31. /sikeres óvoda...folyt./e

a tanácskozáson közölték, hogy tanévkezdéskor több mint egymillió forinttal járultak hozzá a vállalatok nagycsaládos dolgozóik gyermekeinek iskolai ellátásához. három évvel ezelőtt indult el ez az akció, s azóta a vállalatok kollektív szerződésükbe „törvénybe iktatták”, az anyagi támogatás összegét és módját. mintegy 4 000 olyan családot érintett a segítség, amelyben háromnál több gyermeket nevelnek. /mti/

...-

bb. 32. 16 000 féle orvosi műszer és készülék a hazai piacon - kiállítás nyílt szombathelyen a legújabb gyógyászati gépekről

vid/e -cz

1973. szeptember 25.

orvosi műszer és készülékiállítás nyílt az omker rendezésében kedden szombathelyen, nyugat-dumántul egészségügyi központjában. egy korábbi népi ellenőrzési vizsgálat szerint a felhasználók nem ismerik eléggé az omker által forgalomba hozott mintegy 16 000 féle hazai és külföldi terméket, ezért évente három nagy egészségügyi centrumban bemutatják a legújabbakat. szombathelyen mintegy 500 féle magyar és import orvosi műszer és berendezés, laboratóriumi eszköz és készülék, kézműszer, valamint gyógyászati segédeszköz látható. a nagyszabású kiállítás megrendezése azért is indokolt a vas megyei városban, mert most folyik a kórháznak - az ország első oktató kórháznak - rekonstrukciója s ennek során új gépekkel, műszerekkel látják el az egyes osztályokat.

a kiállítás alkalmából megrendezték az egészségügyi műszerek és készülékek gyártóinak, javítóinak és felhasználóinak konferenciáját. /mti/

...-

bb. 33. új szövetkezeti iparcikk áruház körmenden

vid/e kz -cz

1973. szeptember 25.

több mint 17 millió forintos költséggel épített modern kétemeletes szövetkezeti áruház készült el körmenden. beruházási költségét a körmendi, a pankaszi, a nádasdi, az őriszentpéteri, és a csörötneki fogyasztási szövetkezet közösen fedezte. az új, 2740 négyzetméter alapterületű iparcikk áruházat a jövő hónapban nyitják meg. /mti/

12.07/e

- 25 -

Tó/225

bb. 34. új festékalapanyagok - angol-magyar kooperációban

vid/e kz -cz

1973. szeptember 25.

új festékalapanyagok próbagyártását kezdték meg a tiszamenti vegyiművekben. angol-magyar kooperációban, az angol icipi vegyipari gyárral kötött szerződés alapján készülnek. az eddigi eredmények megfelelnek a várakozásnak: a termék minősége lényegesen jobb, mint az eddig hazánkban gyártott alapanyagoké. a tiszamenti vegyiművekben a kooperáció eredményeként kétszeresére növelik a porfestékgyártást. az új termékből az icipi-cég közvetítésével jelentős mennyiséget exportálnak is. /mti/

bb. 35. sajtótájékoztató az állathigiéniai konferenciáról

t kg/gk/e -cz

1973. szeptember 25.

az egy lakosra jutó állati eredetű fehérje hazánkban napi 40 gramm, s a tervek szerint 1985-re 60 gramm elérése a feladat a korszerű táplálkozás kialakulásának eredményeként. a nagyarányú növekedésnek az iparszerű állattartás a feltétele - a nagy hozamokra kitenyésztett fajták pedig csak a megfelelő állategészségügyi feltételek biztosítása mellett termelnek gazdaságosan. ezekről a feltételekről az október 1-én budapesten kezdődő nemzetközi állathigiéniai kongresszuson tárgyalnak majd a szakemberek. a tanácskozásról dr. Kovács Ferenc, az állatorvostudományi egyetem rektora tartott sajtótájékoztatót kedden az egyetem klubhelyiségében.

a négynapos nemzetközi konferencián 20 ország több mint 200 szakembere vesz részt, tíz témakörben 126 előadás hangzik majd el. az előadások közül a legfontosabbak a hazai nagyüzemi állattartás technológiai rendszerének fejlesztésével foglalkozók. különösen a szarvasmarha tüdőgyulladását tárgyaló előadások lehetnek hasznosak, mert a tehenészetekben évi félmilliárd forint kár keletkezik ebből a betegségből.

a kongresszuson résztvevők beszámolnak az iparszerű sertéstartás során szerzett állategészségügyi tapasztalataikról is. hazánkban jelenleg 300 nagyüzemi sertéstelepen nevelkedik leendő táplálékunk, s a nagyarányú elhullás itt is súlyos károkat okoz. a tanácskozáson szerzett tapasztalatok a gyakorlatban hasznosítva csökkenthetik ezt a kárt.

külön témakör öleli fel a szimpozionon a nagyüzemi pecsenyebárány-előállítás és a baromfitenyésztés állathigiéniai kérdéseit is. /mti/

- 26 -

12.30/e

101550

bb. 36. zenei részleg a makói könyvtárban

vid/e -cz

1973. szeptember 25.

a makói József Attila könyvtár zenei részleggel bővült. egyszerre tizen tudnak a fejhallgatóval felszerelt fotelekben ülve lemezzátszóról zenét - elsősorban klasszikus műveket - hallgatni, úgy, hogy a könyvtár csendjét, az olvasókat ne zavarják.

az új részleg nyelvtanulásra is alkalmas: orosz, német, angol és francia nyelvet tanulhatnak kezdők és haladók ugyancsak hanglemezeket hallgatva és a nyelvtanuláshoz kapcsolódó könyveket tanulmányozva. /mti/

felhasználható 19.00 órától!

bb. 37. befejeződött az országos szövetkezeti szabászverseny

vid/e kz -cz

1973. szeptember 25.

kedden a miskolci városi sportcsarnokban nagyszabású divatbemutatóval és gálaesttel befejeződött az országos szövetkezeti szabászverseny. huszonnyolc szövetkezet mintegy 190 modellet vonultatott fel. a legnagyobb számban a francia utcai és alkalmi női ruhák szerepeltek, de örvendetesen megnőtt a férfi ruhák száma is. több mint 50 szövetkezeti szabó kapott díjat. a gálaesten adták át. a legsikeresebben szereplő budapesti, illetve vidéki szövetkezet vándor serleget kapott. a fiatal szabászokat az idén első alkalommal jutalmazták a Kisz Központi Bizottsága által alapított junior díjjal. /mti/

bb. 38. a belga parlamenti küldöttség a fővárosi tanácsnál

t -don/tr/e -cz

1973. szeptember 25.

Kelemen Lajos, a fővárosi tanács általános elnökhelyettese kedden fogadta a belga parlamenti delegációt. a vendégek tiszteletére Kelemen Lajos ebédet adott a Margitszigeten. /mti/

12.35/e

- 27 -

101350

bb. 40. időjárásjelentés

-cz/e

1973. szeptember 25.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 25-én, kedden
13.00 órakor:

keleten is esők

a nyugat-európa felett, a magasban kialakult északnyugatról délkelet felé tartó áramlás hűvös, nedves, óceáni eredetű levegőt szállít a földközi-tenger nyugati medencéjébe, az alpok és az északi-kárpátok térségébe, valamint a német-lengyel síkságra. az adriai-tenger térségében, a balkán-félszigeten és a keleti-kárpátok környékén át ugyanakkor igen meleg, szubtrópusi származású levegő mozog északkelet felé, a szovjetunió európai területének irányába. a két különböző levegőfajta határzónája a varsó-győr-zágráb-róma vonal mentén húzódik, nagy különbséget okozva a kárpát-medence északnyugati és délkeleti felének időjárása között. a következő 36 óra folyamán ez a különbség megmarad, de előreláthatólag gyengül.

hazánkban hétfőn a nyugati és északi megyékben erősen felhős vagy borult volt az ég, ezért nem alakulhatott ki számottevő nap-sütés. a tiszántulon és délen kevesebb volt a felhő és általában 4-7 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben a nyugati határvidéken csak 15-20, máshol általában 20-25, a déli határvidéken, a duna-tisza közén és a tiszántulon 26-30 fokig emelkedett. a nagykanizsa-miskolc vonaltól délre csak elszórtan hullott jelentéktelen mennyiségű eső, a vonaltól északra azonban kiterjedt esőzések voltak. a kedd reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége sokfelé elérte a 10-20, helyenként a 20-40, zala, vas, győr-sopron megyék térségében általában a 40-60 millimétert, sőt zalaalóvörösl 67 mm esőt jelentettek. ez utóbbi helyen diónagyságu jég is hullott, az esőket záporokat többfelé zivatar is kísérte. kedd hajnalra a dunántulon és az északi megyékben 10-15, máshol csak 15-20 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a dunántulon borult volt az ég és sokfelé esett az eső és 11-16 fokot mértek. szórványos esőket, borult eget és 16-20 fok hőmérsékletet jelentettek az ország középső részeiről és a főváros környékéről is. keleten kevesebb volt a felhő és már 11 órára 21-26 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 18.6 fok volt, a százéves átlagnál 3.6 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 14 fok, a tengerszint-re átszámított légnyomás 764 milliméter, alig változik.

várható időjárás szerda estig: erősen felhős idő, keletre is áttörhető esőkkel. keleten is megélénkülő, időnként megerősödő és északnyugatra, északra forduló szél. a nappali felmelegedés keleten is gyengül. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-13, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 14-19 fok között.

a duna vízállása budapestnél 109 centiméter. /mt1/

13.00/e

- 28 -

bb. 41. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke szeptember 25-én 13.00 óráig

se/e -cz

1973. szeptember 25.

1. lakóbizottsági választások
2. a mecsek örökzöldje
3. fehérvári-ut építése
4. turistacsónakok aggteleken
5. kamaraszínház kecskeméten
6. magyar iparművészek torontóban
7. árpád-korabeli sírok
8. tantárgyi integráció hódmezővásárhelyen
9. szőlőházak
10. iskolaorvosok feladatai
11. gemenc
12. megyei tanácstagi csoportok
13. budapesti közlekedési balesetek
14. százhalombattai tervpályázat
15. ndk mikrofilm készülőek
16. vadriasztó „lánc,,
17. tovább mélyítik az istván 11. aknát
18. rendőrségi hírek
19. indiai pártmunkás küldöttség
20. kgst tanácskozás
21. vizgazdálkodási konferencia
22. szépvölgyi bukarestbe utazott
23. vas megyei küldöttség grázba
24. a belga küldöttség koszorúzása
25. olaj került a balatonba
26. a vöröskereszt ajándéka
27. kendermag
28. őszi öntözés
29. ankét a nőtanácsban
30. kallós sajtótájékoztatója
31. óvodaépítési akció szombathelyen
32. gyógyászati gépek kiállítása szombathelyen
33. iparcikk áruház körmenen
34. uj festék
35. állathigiéniái kongresszus
36. zenei részleg
37. szabászverseny
38. a belga küldöttség kelemennél
39. román könyvkiállítás
40. időjárás
41. hírjegyzék

/mt1/
13.02/e

- 29 -

bb. 39. a román akadémiai könyvkiadó kiállítása miskolcon

vid/e kz hgy

1973. szeptember 25.

a magyar és a román akadémiai kiadó az utóbbi években kölcsönösen bemutatja kiadványait. a legutóbb kolozsvárott megrendezett magyar kiállítás viszonzásaképpen kedden a miskolci műszaki- és idegnyelvű könyvesboltban nyílt román tudományos könyv- és folyóirat-kiállítás. dr. terplán zénó, a miskolci nehézipari műszaki egyetem tanára mondott beszédet, a bemutatott szakkönyveket pedig alexandru graur akadémikus, a román tudományos akadémia kiadójának vezérigazgatója ismertette. /mti/

...-

bb. 42. megnyílt a nemzetközi környezetvédelmi kiállítás

t sb/pá/e -cz

1973. szeptember 25.

a városligeti vásárváros petőfi-csarnokában bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter nyitotta meg kedden a „viz - levegő - élet, 73., nemzetközi környezetvédelmi szakkiallítás és a „klímatherm, 73., nemzetközi fűtés- és klimatechnikai kiállítást. a két bemutató 3 000 négyzetméternyi területen sok kép, tabló, gép- és grafikon tárja fel azt a sokféle ártalmat, amely az ember környezetét rombolja, szennyezi. a vizet, a levegőt, a talajt és az élővilágot érő szennyeződések az eddigi számítások szerint az országban közvetlen formában is évente csaknem 15 milliárd forint értékű kárt okoznak, s tetemes összegeket kell eldírányozni, hogy a gyors ipari fejlődéssel, urbanizációval együttjáró ártalmakat csökkentsék, megakadályozzák.

a bemutató feltárja az eddigi intézkedések eredményeit, s jelzi a további feladatokat is. többek között kitűnik a kiállítás anyagából, hogy az országban 12 helyen működik vízminőségi felügyelet és laboratórium, amelynek alapján évente mintegy 350 ezer információt kapnak a szakemberek ahhoz, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek a szennyeződések ellen. sok vonatkozásban jelzik a kiállítások, hogy nemcsak beruházásokkal, hanem tudatosabb emberi tevékenységgel, pénz nélkül is sokat lehet tenni a környezeti ártalmak ellen. a káros hatásokat csökkentheti a társadalmi összefogás, s a magánember is, ha tesz valamit a hangos rádiózás és tv-zés, felesleges gépkocsi-turáztatás, a hanyag személtelés és a rendetlenség ellen.

/folyt.köv./
13.05/e

Tóth

- 30 -

bb. 42. /megnyílt a nemzetközi...folyt./e

a környezetvédelem egyik fontos területéhez, az egészséges lakás- és munkahelyi klímához szükséges eszközöket vonultatja fel a „klímatherm-73., kiállítás, amelyet időszerűvé tesz az, hogy a könnyűszerkezetes építésmódban már nélkülözhetetlenek a korszerű légkondicionáló berendezések. a két kiállításon egyébként összesen 80 hazai és külföldi cég mutatja be a környezeti ártalmak leküzdésében hasznos, korszerű berendezéseit. a bemutatókra 18 országból 34 cég hozta el termékeit.

a szeptember 30-án záruló két bemutatót naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig tekinthetik meg a látogatók. /mti/

...-

bb. 43. elutazott az egyesült államok kereskedelemügyi minisztere

t sl/pá/e hgy

1973. szeptember 25.

kedd délután elutazott hazánkból frederick b.dent, az egyesült államok kereskedelemügyi minisztere, aki a kormány meghívására magyar vezető személyiségekkel tárgyalt a két ország gazdasági kapcsolatairól.

bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter, nagy jános külügyminiszter-helyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszter-helyettes, valamint richard foote pedersen, az egyesült államok budapesti nagykövete. /folyt.köv./

bb. 44. bécsbe utazott az mrt szimfonikus zenekara

t nn/fk/e hi hgy

1973. szeptember 25.

kedden bécsbe utazott a magyar rádió és televízió szimfonikus zenekara, hogy részt vegyen azokon az ünnepségeken, amelyekkel az osztrák fővárosban köszöntik a rádiózás megindulásának 50. évfordulóját. a több mint 100 tagu magyar együttes szerdán este lép dobogóra zenekari esttel. a programot lehel györgy vezényli, a szólólista perényi miklós gondokaművész lesz.

az osztrák vendégjáték érdekessége szöllősy andrás musica per orchestra című kompozíciójának ősbemutatója lesz, amelyet a rádiózenekar pénteki, itthoni hangversenyén is hallhatunk majd. a műsorban szerepel még lutoslawski gondokaversenye és bartók béla zene hurok-, ütőhangszerekre és cselesztára című műve is. a zenekar - a tervek szerint - a koncert után, a késő éjszakai órákban tér vissza budapestre. /mti/

13.25/e

- 31 -

14300

bb. 45. magas oktánszámú szuperbenzin hazai alapanyagból -
új üzem szőnyben

vid kz/il hgy

1973. szeptember 25.

a magas oktánszámú benzint fogyasztó gépkocsik ellátására épített új üzemben kezdték meg kedden a próbatermelést a komáromi kőolajipari vállalat szőnyi üzemében. a 35 millió forintos költséggel kialakított ugynevezett izopentán-üzemben a hajduszoboszlóról szállított gázolinból olyan keverőkomponenst állítanak elő, amivel nagymértékben javítják a benzinek minőségét. az új komponens - az izopentán- megváltoztatja a benzin összetételét, növeli oktánszámát, kedvezően befolyásolja a motor gyorsulóképességét. a különleges adalékanyaggal készülő 98-as oktánszámú extra szuperbenzinnel különösen az induláskor gyorsul jól a motor, ahogy az autósok mondják „ugrik”, a kocsi.

a minőségjavító izopentánt helyettesítő komponenseket mostanáig importból fedezte a kőolajfeldolgozó ipar. azonban egyre nehezebb beszerezni ezeket a termékeket a világpiacon, ezért építették fel szőnyben az évi 50 000 tonna alapanyagot feldolgozó izopentán üzemet. az új létesítmény tervezit teljes egészében a vállalat műszaki dolgozói készítették el. a berendezések zömét hazai üzemekben gyártották, csupán a szivattyúk és a műszerek egy részét vásárolták külföldről. a korszerű építési elveknek megfelelően a berendezések nagy részét a szabadban helyezték el, s így a költségeknek mindössze 15 százalékát fordították épületek készítésére.

a korszerű új üzemben egyhónapos próbatermelés után kezdik meg a folyamatos üzemszerű munkát./mti/
--

bb. 46. terényi istvánnak

h1/il hgy

1973. szeptember 25.

az obt alelnökének vezetésével kedden küldöttség utazott szőnybe a bolgár békemozgalom kongresszusára./mti/
--

- 32 -

13.30/il

14³⁰⁰g

bb. 47. kazimir károly a thália színház igazgatója - rendkívüli társulati ülés a nagymező-utcában

t nm/fk/e szó hgy

1973. szeptember 25.

kedden rendkívüli társulati ülésre hívták össze a nagymező-utcai rátkai művészklubba a thália színház művészeit. az ülésen részt vett molnár ferenc, az mszmp kb osztályvezető-helyettese, dr. malonyai dezső, a művelődésügyi minisztérium színházi főosztályának vezetője. mezei gyula budapest főváros tanácsa művelődésügyi főosztályának vezetője ismertette a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának határozatát: keres emilt felmentették a thália színház igazgatói tisztéből és az irodalmi színpad igazgatásának teendőivel bízták meg. ugyanakkor kazimir károlyt, a thália színház művészeti vezetőjét kinevezték a társulat igazgatójává, a színház adminisztratív igazgatását pedig dr. sívó emilre bízták.

mezei gyula szólt arról az áldozatos munkáról, amellyel keres emil az elmúlt 12 évben vezette a thália színház együttesét. keres emil mellett, hogy alkotó színészként, előadóművészként is kiválóan tevékenykedett, úgy válik meg a thália együttesétől, hogy nagyobb feladatokat bíznak rá. a ma élő magyar irodalomnak kell fellegvárat kiépítenie a jelenlegi irodalmi színpad intézményéből. kazimir károly kinevezésével itt is a színházirányítás újfajta szerkezetét kívánják megvalósítani, akárcsak korábban a nemzeti színházban, a vigszínházban és másutt.

dr. malonyai dezső rövid beszédében arról szólt, hogy a thália tovább halad a megkezdett úton, nem mond le közéleti jellegéről. ezután keres emil szólt az elmúlt 12 év munkájáról, kiemelve a kazimir károllyal való ideális együttműködést és kijelentette: az irodalmi színpad társulata tagjának tekint minden olyan művészt, akinek mondanivalója van a nagyközönség számára.

az ünnepség befejezéseként kazimir károly emlékezett meg az irodalmi színpad új igazgatójával való közös munkáról, majd átnyújtotta keres emilnek a thália gyűrűt, amelyet a jövőre 70 éves thália színház megalapításának alkalmából létesítettek./mti/
--

13.33/e

- 33 -

14³⁰⁰g

bb. 48. termény-szárítók a bábolnai állami gazdaságból

vid kz/il hgy

1973. szeptember 25.

a bábolnai állami gazdaságban kidolgozott iparszerű cps kukoricatermelési rendszerben nagyon fontos helyet foglal el a technológia utolsó láncszeme, a termény szárítása. nagymértékben befolyásolja ugyanis a takarmány beltartalmi értékét, illetve fehérje, keményítő és vitamin tartalmát. az ehhez szükséges szárító berendezéseket a gazdaság gyártja. az idén kilencvenötöt készítettek, s így most már valamennyi partnerüket ellátták vele, sőt csehszlovákiába is szállítottak tizenötöt. a szárítók felállítását mindenütt a gazdaság szakemberei irányítják, és a berendezések üzembehelyezéséhez is segítséget nyújtanak. a szabadban működő szárítókat egy műszakban egyetlen szakmunkás kezeli.

a „b-1-15,, nemcsak kukorica, hanem más termény szárítására is kiválóan alkalmas. tizenöt százalékos nedvesség-elvonással, 15 tonna terményt szárít meg óránként, nagyon kedvező fajlagos költséggel. emellett beruházási összege is alacsonyabb a hasonló típusu berendezéseknél./mt1/

--

bb. 49. a tsz-ek kiegészítő üzeinek tevékenységét vizsgálta a csongrád megyei tanács vb

vid/e fm hgy

1973. szeptember 25.

a csongrád megyei tsz-ek sokmillió forinttal gazdagodnak a jól működő kiegészítő üzemek munkája révén, amelyek a tagok, a családtagok folyamatos foglalkoztatásához, a helyi szükségletek jobb kielégítéséhez is hozzájárulnak. a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden szegeden tartott ülésén megállapították, hogy a melléküzemágak törvényes keretek között, a kormányhatározatnak megfelelően tevékenykednek, fejlődésükben és összetételükben pedig kedvező tendenciák mutatkoznak. a közelmúlt években a közös gazdaságok az alaptervékenységhez nem kapcsolódó több gazdaságtalan részleget megszüntettek. ugyanakkor a husfeldolgozó tevékenység két év alatt háromszorosára nőtt. a tsz-ek fejlesztették sütőipari üzeiket, fokozottan rendezkedtek be zöldségfélék szárítására és egyéb mezőgazdasági termékek feldolgozására és értékesítésére. mindennek eredményeként a lakosság ellátásához, az áruválaszték bővítéséhez növekvő mértékben járultak hozzá.

/folyt.köv./
13.52/e

- 34 -

1430g

bb. 49. /a tsz-ek...folyt./o

amíg korábban a melléküzemágakban a tagoknál magasabb bérrrel általában alkalmazottak dolgoztak, most már egyre több helyen az alkalmazottak is tagsági viszonyt létesítenek. a kiegészítő üzemekben a teljesítménybér bevezetésével a tagok és az alkalmazottak között lévő nérfeszültségek is színűben vannak. a tanácskozáson hozott határozatok a tsz-ek élelmiszeripari- és az alaptervékenységgel összefüggő, a lakosságnak szolgáltatásokat nyújtó részlegek fejlesztését szorgalmazzák.

felhívták a törvényességi felügyeletet gyakorló illetékes szerveket arra, hogy fokozottan ellenőrizzék a melléküzemágak jogszerű működését, a szabályszerű bérezést, valamint kezdeményezzék ezeken a helyeken a munkavédelmi és szociális körülmények folyamatos javítását. /mt1/

bb. 50. magas mongol kitüntetések magyar szakembereknek

t vt/tr/e hi hgy

1973. szeptember 25.

a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnökségének határozata alapján a magyar népköztársaság technikai segítségével épült szonginói biokombinát építkezési és berendezkedési munkáiban szorgalommal és eredményesen dolgozott, ahhoz értékes segítséget nyújtott magyar szakembereket, szakmunkásokat tüntettek ki. szám szerint csaknem százan részesültek különböző kitüntetésekben. a szakemberek egy csoportjának kedden a budapesti mongol nagykövetségen p. sagdarszuren nagykövet adott át magas kitüntetések. az ünnepi eseményen résztvett dr. Lónárt Lajos mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, ott voltak a külügyminisztérium képviselői is.

gódor jános építőmunkás és fegyvermeki sándor tervező a munka vörös zászló érdemrendet kapta. egyidejűleg öten vették át a sarkcsillag-rendet. többen részesültek munka érdemérem, barátság érem, a mongol népi forradalom 50 éve érdemérem kitüntetésben, mások a kormány oklevelét kapták meg a feladatokat munkájuk elismeréseként.

a kitüntetések átadásakor sagdarszuren nagykövet kiemelte, hogy mongólia és hazánk között a gazdasági, tudományos, kulturális, technikai kapcsolatok évről-évre gazdagodnak, fejlődnek. ennek egyik szép példája a magyar segítséggel épült biokombinát, amelyet ez év júliusában adtak át rendeltetésének. üzembehelyezése különösen nagyjelentőségű a mongol mezőgazdaság fejlesztése szempontjából -, jelentette ki.

a kitüntettek nevében gazdag ervin, a chemokomplex vezérigazgatója mondott köszönetet a megtisztelő elismerésért. /mt1/

14.05/e

- 35 -

1440g

bb. 51. megkezdődtek a második félévi békekölcsön-sorsolások - kihúzták az 1. békekölcsön nyereményeit

1 ki/pá/e hgy

1973. szeptember 25.

az országos takarékpénztár megkezdte az 1973. ii. félévi békekölcsön sorsolásokat. kedden az utasoltató vállalat arany jános utcai kulturtermében az 1. békekölcsönt sorsolták; 112,109 kötvényre 29 117 600 forintot, a 100 000 forintos főnyereményt a 4002 sorozat 0292 számú kötvény nyerte, ezen kívül 8t 50 000 forintos, hét 25 000 forintos, tizenegy 10 000 forintos és hetvennégy 5 000 forintos nagynyereményt sorsoltak ki.

a húzásokat szerdán fél 10 órai kezdettel az v. és a vi. békekölcsön sorsolásával folytatják, illetve fejezik be. /mti/

bb. 52. öt év alatt 90 000 állomásos kapacitásbővítés - csak jövőre kapják a megígért telefonokat a zuglóiak és az óbudaiak - a budapesti távbeszélő igazgatóság sajtótájékoztatója

1 ki/pá/e hgy

1973. szeptember 25.

a fővárosi távbeszélő hálózat fejlesztésének eredményeit, a telefonellátás helyzetét és problémáit ismertette keddi sajtótájékoztatóján horváth ferenc, a budapesti távbeszélő igazgatóság vezetője.

beszámolt arról, hogy a budapesti telefonközpontok befogadóképességét a tervidőszak első felében 42,238 állomással bővítették, ezzel a főközpontok kapacitása elérte a 300 000-ot. a kapacitást meghaladó mértékben növelték a fővonalú állomások számát, s az alközpontokkal együtt összesen 68 622 új telefont kapcsoláltak be.

mivel a fejlesztéssel az egyéni igényeket nem tudják kielégíteni - augusztus végén még mindig több mint 117 000 telefonos várakozót tartottak nyilván - nagy gondot fordítanak a nyilvános telefonhálózat bővítésére. az elmúlt két és fél év alatt 600 új utcai telefont szereltek fel -, jelenleg 2779 működik budapesten - több mint 500 készüléket felújítottak, a kiesésűket 338 telefonülékét. nyilvános telefonállomásokon az idén nyolc hónap alatt csaknem 16 millió beszélgetést bonyolítottak le, ezekben az 1970. évi 9,8 millióval. folytatják a föld felületi hálózat rekonstrukcióját, s ezt a tervidőszak végére budapest egész területén befejezik. megkezdték a kábelhálózat korszerűsítését is, amelynek során - a gyakori beázások megelőzésére - a központok közötti nagy, ugynevezett átkérő kábelakat gáznyomásos védelem alá helyezik.

/folyt.köv./
14.35/e

- 36 -

14.15⁰⁰

bb. 52. /öt év alatt...folyt./e

az igazgató beszélt arról is, hogy az idén óbuda telefonközpontjának 8 000, a zuglói központ 4 000 és az erzsébet központ 4 000 állomásos bővítését tervezték. óbudán és zuglóban az év végéig 3 000-3 000 előfizetőt akartak bekapcsolni a hálózatba, ígéretüket azonban nem tudják teljesíteni. a beloiannisz híradástechnikai gyár ugyanis - amellyel három éve kötöttek szerződést az érintett központok berendezéseinek idei szállítására - még egyetlen berendezést sem adott át a postának. a tájékoztatón részt vett a bhg képviselője is, aki elmondta, hogy hasonló berendezéseket már csak a magyar postának szállítanak, s az ehhez szükséges anyagok beszerzése problémát okoz. a csepel vas-és fémművek nem tudta biztosítani a régi központok alkatrészeihez szükséges anyagokat. bejelentette, hogy a zugló központ bővítéséhez a jövő év júniusáig, az erzsébet központéhoz szeptemberig, az óbuda központhoz pedig az év végéig készülnek el a berendezések.

ami a terveket illeti, horváth ferenc elmondta: a posta iv. ötéves tervének beruházásából 1.6 milliárd jut a fővárosi telefonhálózat fejlesztésére, 600 millió forinttal több, mint az előző tervidőszakban. az összegből jövőre - az idei elmaradások pótlásán kívül - 10 000 állomással bővítik a lágymányosi crossbar központot és tíz kisteljesítményű központot szerelnek fel az új lakótelepeken, míg a lipót központban korszerűbbre váltanak fel 8 000 állomásos berendezést. a tervidőszak utolsó évében készül ez az ötéves terv legnagyobb postalai beruházása, a több mint félmilliárd forintba kerülő belvárosi telefonközpont, amely 24 000 állomás befogadóképességgel indul. ezen kívül - a bhg-től függően - egyebek között 20 000 állomással bővítik a teréz, és 10 000-10 000 állomással a ferenc és a lágymányos telefonközpontot. a bhg képviselőjének tájékoztatása szerint a posta által 1975-ig tervezett 100 000 állomásos központ bővítésből 90 000 állomás berendezését mindenképpen elkészítik a tervidőszak végéig. /mti/

bb. 53. már csak kishajó jár esztergomba - nem közlekedik az esti sétahajó járat

kf/tr/il hgy

1973. szeptember 25.

a mahart közli, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt szerdától - szombat-vasárnap kivételével - a vigadó-téri hajóállomásról reggel 7.30-kor induló esztergomi járata kis befogadóképességű hajóval közlekedik. a kishajókon csak büfé-szolgáltatás van.

ugyancsak szerdától a budapesti sétahajó esti 8 óras járata megszűnik, a menetrendben meghirdetett többi sétajárat továbbra is közlekedik./mti/

14.42/e

- 37 -

14.15⁰⁰

bb. 54. fagazdasági ankét mátészalkán

vid-kz/mné/e hgy

1973. szeptember 25.

kétnapos árubemutatóval egybekapcsolt fagazdasági ankét kezdődött kedden mátészalkán. az első nap előadói között volt dr. speer norbert, az erdért vállalat vezérigazgatója. mint többek között rámutatott, az import fenyőgömbfa és fűrészáru nagy többsége záhonyon keresztül érkezik hazánk területére, s ezért célszerű, hogy a feldolgozó kapacitást ezen a területen - szabolcs-szatmár megyében - fejlesszük. a tervek szerint ilyen célú beruházások történnek a tuzséri és a mátészalkai elsődleges fafeldolgozó telepen, a vásárosnaményi faforgácsológár kapacitását pedig a jelenlegi 30 000 köbméterről évi 125-130 ezer köbméterre szándékoznak növelni. /mti/

bb.63. kádár jános finnországba utazott

t bc/gg/p hi hgy

1973. szeptember 25.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és felelőse urho kekkonennek, a finn köztársaság elnökének meghívására kedden délután baráti látogatásra finnországba utazott. kádár jánost elkísérte katona istván, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb osztályvezetője és nagy jános külügyminiszterhelyettes. a kísérethez helsinkiben csatlakozik rónai rudolf, hazánk finnországi nagykövete.

bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, benkei andrás belügyminiszter, dr. csanádi györgy közlekedés-és postaügyi miniszter, puja frigyos külügyminisztériumi államtitkár és gyenes andrás, a központi bizottság osztályvezetője. jelen volt ulla-maria tainio, a finn köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mti/

--

15.30/p

-38-

M 16¹⁰

bb.55. megkezdte budapesti ülését az építők nemzetközi szakszervezeti szövetségének vezető testülete

t sb/gk/p hgy

1973. szeptember 25.

kedden megkezdte munkáját az építők dózsa györgy uti székházában az építő-,fa-és építőanyagipari dolgozók szakszervezeti nemzetközi szövetségének vezető testülete, az adminisztratív bizottság. a hazai építők szakszervezete nevében gyöngyösi istván főtitkár, a magyar szakszervezetek képviselőjében pedig gál lászló, a szot titkára üdvözölte a bizottságot, amelynek négynapos budapesti ülésén 18 ország építőipari szakszervezetének küldöttsége vesz részt.

lothar lindner, a nemzetközi szövetség elnöke az ülésen baráti szavakkal köszöntötte somogyi miklóst, a szot számvizsgáló bizottságának elnökét, akit a szövetség milánóban 1949-ben első elnökének választott.

az ülésen veikko porkkala, a nemzetközi szövetség főtitkára tartott beszámolót a szövetség munkájáról és azokról a feladatokról, amelyeknek megvalósítása jelentősen hozzájárul az építő-, építőanyagipari és faipari dolgozók együttműködésének fejlesztéséhez, valamint munka-és életkörülményeinek javításáért vívott nemzetközi harc sikereihez. többek között elmondotta, hogy az építők életkörülményeinek javításáért vívott akciók során számos kapitalista országban értek el eredményeket. sok helyen sikerült elérni, hogy a munkakörülmények javítása érdekében bővítsék a kollektív szerződéseket. a szakmai szakszervezetek egyes országokban jogot szereztek arra, hogy munkabiztonsági megbízottat állítsanak a munkahelyekre, s így - bár döntő változás ezzel még nem következett be - hatékonyabban küzdhetnek a biztonsági feltételek javításáért. az iparilag fejlett országokban eredményeket értek el a munkaidő rövidítésében, noha több országban is a túlmunkák és a munka intenzitása miatt ténylegesen hosszabb a munkaidő, mint amennyit a megállapodás szerinti maximum feltételezne. több országban sikerült elérni, hogy kiterjedjen a nyugdíjtörvény az építőmunkásokra is, akik korábban ideiglenes munkájuk miatt elestek ettől a lehetőségtől.

/folyt köv ./
15.35/p

-39 -

M 16¹⁰

bb.55. megkezdtefolyt /p

veikko porkkala megállapította , hogy az építő-és faipari munkások szakmai szakszervezeteinek aktivitása erőteljesen növekszik. a béremelési követelések most már a legtöbb esetben párosulnak a munkafeltételek javításának sürgetésével. a szakmák nemzeti kollektív szerződéseinek bővítése is mind gyakrabban szerepel a követelések között . megállapítható: a szakma dolgozóinak mind nagyobb tömegei vesznek részt ezekben a harcokban és megszilárdult, növekedett a munkások bizalma az osztályalapon álló, harcos szakmai szakszervezetek iránt.

a szocialista országok szakmai szakszervezeteinek munkájáról, harcáról és tapasztalatairól lothar lindner , a nemzetközi szövetség elnöke számolt be . rámutatott arra : nagyon fontos feladatuknak tartják, hogy következetesen foglaljanak állást minden olyan kérdésben, amely a dolgozók érdekét közvetlenül érinti. így messzemenően élnek szakszervezeti jogaikkal- amire a szocialista országokban minden lehetőség megvan -, s nemegyszer törvényjavaslatokat kezdeményeznek. jelenleg a szovjetunióban, a német demokratikus köztársaságban, a lengyel népköztársaságban és más szocialista országokban is - a szakszervezetek javaslatára - a munkügyi törvényhozás fejlesztésén dolgoznak. a szocialista országokban tervszerűen és rendszeresen növelik az építő-, fa-és építőanyagipari dolgozók jövedelmét, reálbérét, életszínvonalát. a szocialista országok üzemi kollektívái sok barátsági szerződést és konkrét együttműködési megállapodást kötöttek. a közlekedésnek magasabb formája a munkáskollektívák közvetlen cseréje. rövidesen már sor kerül üzemi kollektívák cseréjére a szovjetunió és az ndk, a lengyel népköztársaság és a ndk, a csehszlovák szocialista köztársaság és magyarország ipari szervezetei között . e munka fejlesztése érdekében a jövő év első felében sor kerül e nemzetközi tapasztalatcserét szorgalmazó szakmai szakszervezetek elnökeinek találkozájára .

a beszámolókat követően megkezdődött a vita . az adminisztratív bizottság részvevői állást foglaltak abban, hogy az internacionalista szolidaritás jegyében folytatják azt a mozgalmat, amelyet „egy zsák cementet vietnamnak!”, jelszólival kezdtek nemrégiben az imperialista bombákkal rombadöntött városok, kórházak, iskolák, lakások újjáépítésének támogatására. az imperialista körök és a külföldi monopóliumok által támogatott chilei reakció terrorja elleni felháborodásnak adtak hangot a keddi ülésén elfogadott felhívásban, amelyben a világ összes építőipari és faipari dolgozóhoz fordultak, hogy mozgósítsák minden erejüket a vérontás beszüntetése, a chilei hazafiak életének megmentése érdekében. az adminisztratív bizottság ülése szerdán folytatja munkáját ./mti/

15.45/p

-.-
-40-

NA 16¹⁵

bb.56. sajtótájékoztató a vállalati pénzügyi konferenciáról

t kg /gg/p hgy

1973. szeptember 25.

háromnapos vállalati pénzügyi konferencia kezdődik október elsején sopronban, ahol a különféle ágazatok szakemberei vitatják majd meg egyebek között az iparvállalatok jövedelemszabályozási és anyagi érdekeltségi rendszerét. a konferenciát a mtesz szervezési és vezetési tudományos társasága rendezzi, amelynek egyik vezetője, badacsonyi györgy kedden sajtótájékoztatót tartott a mtesz anker közli klubhelyiségében.

a konferencián három szekcióban az ipari , a forgalmi és szolgáltatási , valamint az élelmiszergazdasági témakörökben tanácskoznak a résztvevők. összesen 40 előadás hangzik majd el. megvitatásra kerül a személyi jövedelem-és bérszabályozási rendszerünk hatásának kérdése továbbá a jövedelemszabályozás és döntési rendszer problémája. szó lesz az ötödik ötéves terv célkitűzéseiről , és annak szabályzó rendszeréről. /mti/

-.-

bb.57. köszönetnyilvánítás

p hgy

1973. szeptember 25.

„köszönetünket fejezzük ki mindazon magyar és külföldi párt és állami szerveknek, társadalmi és tömegszervezeteknek, elvtársaknak, munkatársaknak, barátoknak és tisztelőknek, akik felejtethetetlen férjem, apám, fiam, illetve bátyánk, vályi péter

elhunytá alkalmából részvétük kifejezésével, illetőleg a természetesen való részvételükkel mélységes fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. a gyászoló család, .

/mti/

-.-

bb.58. a lakásépítési terv megvalósításáról tárgyalt a veszprém megyei képviselőcsoport

vid/p fm hgy

1973. szeptember 25.

veszprémben kedden ülést tartott az országgyűlési képviselők veszprém megyei csoportja . istván jános, a veszprém megyei tanács általános elnökhelyettese beszámolt a képviselőknek a IV. ötéves terv időszaki lakásépítési és közműfejlesztési feladatainak eddigi teljesítéséről.

/folyt köv ./
15.55/p

-41-

NA 17¹⁰

bb.58. a lakásépítésifolyt /p

elmondotta, hogy veszprém megyében a 1v. ötéves tervben különféle forrásokból és magánérdekből csaknem 23.000 lakás építését irányították elő. az ötéves terv közepéig az előirányzat több mint 40 százaléka valósult meg. számottevő lemaradás tapasztalható a tanácsbíró- és szövetkezeti lakásépítésekénél. a tervteljesítést illetően a leghátrányosabb helyzetben a megyeszékhely van, ahol az öt évre tervezett 3600 lakás helyett csak alig 2800 lakás építésére nyílik lehetőség. hozzáfűzték a megye vezetői, hogy az építési kedvet számbevéve a különféle nehézségek miatti lemaradást a magán- ötp- és szövetkezeti építkezések ellensúlyozzák, és a lakások számát tekintve nem lesz csökkenés a tervidőszak végére az előirányzathoz képest.

az ülésen az illetékesek elmondották: a megyei tanács minden lehetőséget megtesz annak érdekében, hogy a gondokat mérsékelje. a lakásépítkezésekről szólva elmondották azt is, hogy az új lakótelepeken az elmúlt év végéig 232 millió forintot költöttek vízközmű-beruházásokra. /mt1/

- .6

bb.59. a kétezredik házgyári lakás komárom megyében

vid/p kze hgy

1973. szeptember 25.

a 2000. komárom megyei házgyári lakást szerelték össze tatabánya-újvárosban. a megyei állami építőipari vállalat 1969-ben kezdte meg a győri házgyár elemeinek alkalmazását. három városban - tatabányán, oroszlányban és komáromban - gyorsítják a lakások építését ezzel a technológiával.

a kétezredik házgyári lakást tóth józsef és spitzner ágoston szocialista brigádja szerelte össze. a két műszakban dolgozó 29 tagbrigád már öt éve dolgozik nagy rutinnal a házgyári technológiával. amikor tudomásukra jutott, hogy a 2.000 lakás építéséhez közelednek, husznapos határidő rövidítésre vállalkoztak. olyan ütemben fokozták a lakások szerelését, hogy a kétezredik összeállítását a tervezettnél 25 nappal korábban fejezték be. /mt1/

- .-

16.00/p

NA 16^u

-42-

bb 60. Ülést tartott az országgyűlés kulturális bizottsága

t pr/fk szb hi hgy

1973. szeptember 25.

dr. ortutay gyula elnöklétével kedden a parlamentben ülést tartott az országgyűlés kulturális bizottsága. a tanácskozáson - amelyen részt vett dr. orbán lászló művelődésügyi minisztériumi államtitkár, dr. garamvölgyi károly, a pénzügyminiszter első helyettese és garamvölgyi józsef művelődésügyi miniszterhelyettes is - a képviselők a központi népi ellenőrzési bizottság jelentését elemezték: mire költik, hogyan hasznosítják a népművelési célokra szánt pénzt. a témáról szóló írásos jelentéshez dr. dabrónaki gyula államtitkár, a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke fűzött szóbeli kiegészítőt.

a kneb-vizsgálat megállapításai szerint - kölcsönhatásban a társadalmi, gazdasági változásokkal - jelentős változások tapasztalhatók a lakosság műveltségében, művelődési igényében. emelkedett az iskolázottság szintje, növekedett a hírlap- és folyóirat előfizetők, vásárlók száma, több a művelődésre fordítható szabadidő. az elmúlt tíz esztendőben az egy főre eső vásárlás az ugynevezett tartós kulturális cikkekből /híradástechnikai berendezések, stb./ kishiján négyszeresére, a rádió- és televízió előfizetések száma pedig több, mint hétszeresére emelkedett. a könyvforgalom 36 százalékkal, az újság- és folyóirat eladás pedig csaknem 100 százalékkal növekedett. kialakult az egész országot átfogó intézményhálózat: 3634 művelődési otthon, 3879 mozi, 11.186 könyvtár és 183 muzeum dolgozik a közművelődési feladatok szolgálatában. az ismeretterjesztő előadások száma évente meghaladja a 100 ezret, egy-egy esztendőben a színházak előadásait 5,5 millió, a mozikét 80 millió ember tekinti meg. a közművelődési feladatok ellátásában, a művelődési igények felkeltésében és kielégítésében egyre fontosabb szerepet töltenek be a vállalatok és a szövetkezetek. azok a vállalatok, tsz-ek, művelődési otthonok és területi könyvtárak, amelyekre a kneb-vizsgálat kiterjedt, 1972-ben 64 millió forintot meghaladó összeget költöttek kulturális és közművelődési célokra. /ebben az összegben sem a szociális, sem a sportösszegek nincsenek benne./ figyelemre méltóan javul az ifjúság szórakozási, művelődési lehetőségeit megteremtő kulturális szervező munka: az elmúlt három esztendőben a vizsgált vállalatoknál, szövetkezeteknél az ifjúsági klubok száma 49-ről 82-re szaporodott. az „egy iskola - egy üzem,, társadalmi akció hatására a közoktatási intézmények támogatására adott összeg tavaly - az előző két évhez viszonyítva - hétszeresére növekedett. /folyt.köv./

-43-

NA 16^u

ybb.60. Ülést tartottfolyt /p

a vállalati, szövetkezeti kulturális rendezvények látogatóinak száma emelkedőben van, a számok arra utalnak, hogy a kulturális akciók, rendezvények a dolgozók igényeihez alkalmazkodnak. a kneb-vizsgálat egy sor kedvezőtlen jelenséget is feltárt: a gazdálkodó egységek például pénzeik felhasználására általában nem készítenek tervet, s nincs hosszabb távra kidolgozott elképzelésük sem a kulturális tevékenység fejlesztésére. arra is érdemes figyelni, hogy nem ritkán a dolgozóknak csupán szűk körét érintő érdeklő rendezvényeket finanszíroznak a kulturális tevékenységre szánt összegekből. a vállalatok, szövetkezetek -szembeötlő adat - általában a közművelődés szempontjából kevésbé fontos két tevékenységre koncentrálnak: külföldi és hazai kirándulásokra, illetve különböző ünnepségek megrendezésére. a kneb ellenőrei a termelő üzemek kulturális ráfordításait jellegük szerint, költségfajtánként is megvizsgálták, s magasnak találták az ételre, italra, reprezentációra kiadott summát. a vizsgált vállalatok, szövetkezetek ilyen célokra több, mint 3 millió forintot fordítottak, az összes kulturális kiadás 18 százalékát. az arány érzékeltetésére: az összes kiadásoknak mindössze 7 százaléka jutott ismeretterjesztésre, szakkörökre, közművelődési célú oktatásra, ifjúsági és egyéb klubokra, kulturális vetélkedőkre és művészeti csoportokra. általában megállapítható - összegezték véleményüket a népi ellenőrök -, hogy a pénz felhasználásának ellenőrzése rendszertelen, s nem érvényesül kellőképpen a munkahelyi kollektív/ellenőrző szerepe. többségükben nem működnek megfelelően azok a testületek, demokratikus szervezeti formák, amelyeknek a célszerű felhasználás meghatározása lenne a feladatuk.

a művelődési otthonok gazdálkodását elemezve megállapították: ezeknek az intézményeknek jelentős része nem rendelkezik a mai követelményeknek megfelelő körülményekkel, lehetőségekkel, felszereltségük is hiányos. a látogatók számának csökkenését egyelőre nem sikerült megállítani: reprezentatív szociológiai vizsgálatok kimutatták, hogy a megkérdezetteknek 45 százaléka egyetlen egyszer sem fordult meg művelődési otthonban. megnyugtatóbb kép tárult az ellenőrök elé, amikor a közművelődésikönyvtárak tevékenységét vették górcső alá. az intézményhálózat 71 százaléka községekben működik, s a könyvállomány gyarapodása is elsősorban a falvakban számottevő. a községi könyvtárak könyvállománya 1969 és 1971 között, 18,6 millió kötettel gyarapodott /. sajnos azonban a könyvtárak alapterülete általában kicsi, jóval alatta marad az előírt normáknak. /folyt köv ./

16.25/p

-44-

NA 16²⁰

bb.60. Ülést tartottfolyt /p

a művelődési tevékenység összhangját elemezve kiderült, hogy jelentős összeg jut a közművelődési feladatok ellátására, a pénz hatékony felhasználását azonban rontja a megfelelő kulturális és pénzügyi orientáció, koordináció hiánya. nem jártak számottevő eredménnyel azok a törekvések, amelyek a tanácsai, a szakszervezeti, a vállalati, a szövetkezeti, a társadalmi szervezeti és az egyesületi kulturális tevékenység összhangjának megteremtését célozták.

■ az előterjesztést követő vitában számos képviselő, meghívott szakértő fejtette ki véleményét. szóvá tették egyebek között, hogy fokozottabban kell törődni a faluról eljáró munkásság művelődési igényeinek kielégítésével, s úgy vélték: helyes lenne, ha szorosabb kapcsolatot alakítanának ki az ugyanazon községben működő iskolák, kulturotthonok, így kevesebb pénzzel többet lehetne elérni. többek között arról, hogy a közművelődési intézmények programját a legszélsőbb körben felmért igények alapján kell kialakítani, hiszen szocialista művelődéspolitikánk elveivel szöges ellentétben áll a kneb-jelentésnek az a megállapítás: többhelyütt a pénzt meglehetősen szűk kör érdeklődésének kielégítésére költik. a képviselők szorgalmazták: válasszák szét a szociális, a kulturális és a sportkiadásokra szánt összegek „könyvelését”, ne fordulhasson elő, hogy a három cél valamelyikének rovására költsék a pénzt. a képviselők hangsúlyozták a tanácsoknak a közművelődésben betöltött kulcsfontosságú szerepét, s úgy foglaltak állást, hogy szigorítani kell a tanácsai ellenőrzéseket. az „egy üzem egy iskola”, akció sikeres volt - mondták -, tapasztalataik szerint azonban jónéhány gyár, üzem és vállalat még az eddigiekénél is többet tudna tenni az iskolákért. különböző pénzügyi rendelkezések sajnos megkötik a kezüket, nem tudják hová elkönyvelni az iskolák támogatására juttatott segítséget. példát is hoztak: egyik üzemünk felszerelést vásárolt egy kisz-tábornak, a tulajdonjogot mégsem tudták átruházni, a felszerelések „külcsönben”, vannak a fiataloknál.

a vitában felszólalt salamon hugóné, dr. guba sándor, kemenczés sándorné, győri imre, dr. dömötör jános és dr. orbán lászló országgyűlési képviselők, valamint moharos józsef, a tot elnök-helyettese és simó tibor, a szot osztályvezetője.

a bizottság végezetül számos ajánlást fogalmazott meg az illetékeseknek a népművelési célokra fordított összegek hatékonyságának növelése, jobb felhasználása érdekében. az ülés dr. ortutay gyula zárszavával ért véget. /mti/

16.35/p

-45-

NA 16³⁵

bb 61. állami kölcsön a családi- és emeletes lakóházak, lakások felújítására, tatarozására, korszerűsítésére

1 kf/tr szb hgy

1973. szeptember 25.

az állam az országos takarékpénztár útján kölcsönrel is segíti a háztulajdonosokat abban, hogy lakóházuk, lakásuk karbantartásáról gondoskodhassanak. a kölcsönigénylők száma ugyan növekszik, - 1972- ben például 12.700 család vett igénybe hitelt -, a háztatarozások üteme azonban nem kielégítő; talán mert a lakosság nem eléggé ismeri a számára előnyös kölcsön igénybevételi lehetőségeit, feltételeit.

az otp tájékoztatása szerint a személyi tulajdonban levő lakóházak lakások tatarozására, felújítására is igényelhető kölcsön minden olyan munkára, amely a ház, a lakás állagának megővését szolgálja. a tatarozás a felújítás körébe tartoznak az épület külső felújítási munkái- például az ujravakolás, a tetőzet javítása, esetleg cseréje, az ereszcsonna készítése, az elavult ajtók, ablakok cseréje, stb. - továbbá a lakásokon belül szükséges felújítási munkák, a padlózat cseréje, pótlása, a vakolat javítása, az ezzel összefüggő festési-mázolási munkák, a fürdőszoba elavult felszerelési tárgyainak cseréje, stb. társasházaknál, szövetkezeti házaknál ezeken kívül a közös használatra szolgáló épületrészek és berendezések /felvonó, központi fűtés/ felújítása is e körbe tartozik.

az említett munkák költségének 75 százalékáig, legfeljebb azonban 45.000 forintig terjedő hitelt nyújthat az otp. a visszafizetés időtartama legfeljebb 15 év. a kölcsön kamata lakásfenntartó szövetkezési lakóházak felújításánál évi 2 százalék, többszintes lakóházak /társasházak/ esetében 30.000, családi házaknál pedig 20.000 forintig két százalék, ezen felül évi 6 százalék.

az építési hatóság által elrendelt tatarozás, felújítás esetén, illetve ha a kölcsönigénylő szociális helyzete, jövedelmi viszonyai ezt indokolják 90 százalékos mértékű, míg a bauxitcement felhasználásával készült lakóházak felújítása esetében kivételesen 100 százalékos kölcsön is nyújtható. a hitel összege azonban ebben az esetben sem haladhatja meg a 45.000 forintot.

/folyt.köv./

16.45/a

NA 17⁰⁰

- 46 -

bb 61. /állami kölcsön... 1. folyt./-szb

az állami tulajdonban levő lakások bérlői - az ingatlankezelő szerv hozzájárulása esetén - 1971 július 1. óta ugyancsak kérhetnek lakásuk tatarozására, felújítására kölcsönt, amely a költségek 75 százaléka, legfeljebb 45.000 forintig lehet. a hitel kamata többszintes bérlőházak lakásai esetében 30 000 forintig, családi házakban levő bérlőházak esetében 20.000 forintig évi két százalék, az említett összegek felett évi 6 százalék. bérlőházaknál természetesen a lakások belső felújítási munkáira vehető igénybe hitel.

miután a személyi tulajdonban levő lakóházak egy részének komfort fokozata alacsony, korszerűsítésükre és közművesítésükre is ad kölcsönt az otp. a hitel egyebek között lakásokon belüli átalakításokra, például fürdőszoba kialakítására, továbbá víz, gáz, csatorna bekötésére, valamint az ehhez kapcsolódó berendezései és felszerelési tárgyak költségére igényelhető. a fenti célokra a költségek 75 százalékáig, legfeljebb 30.000 forint összegű, öt éves - kivételesen 10 éves - lejáratu és egységesen 6 százalékos kamatozásu kölcsönt nyújt az otp. ezt a kölcsönt is igénybe vehetik az állami tulajdonban levő lakások bérlői, ha a munkák elvégzéséhez az ingatlankezelő szerv hozzájárul. /mt1/

..-

bb 64. műszaki térképkiállítás a bosnyák téren

t kf/tr szb hgy

1973. szeptember 25.

a mém országos földügyi és térképészeti hivatala a geodéziai és kartográfiai egyesülettel együttműködve kiállításon mutatja be a szakembereknek és az érdeklődőknek a nagyméretarányu földmérési alaptérképek előállításának korszerű módszereit, a fotogrammetriai és automatizált térképészeti eljárásokat, a nagy méretarányu térképek felhasználását. a kiállítást kedden dr. soós gábor, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese nyitotta meg.

a bemutatott térképek - amelyek a legnagyobb méretarányokban ábrázolják az ország egész területét, - alapul szolgálnak az új ingatlannyilvántartás szerkesztéséhez, az ingatlan gazdálkodáshoz, a telepítésekhez, a város. és községrendezésekhez, az építéstervezéshez és kivitelezéshez, a mező- és erdőgazdaság fejlesztéséhez, a közlekedési hálózat és egyéb műszaki létesítmények tervezéséhez, kivitelezéséhez, valamint egy államigazgatási feladatok ellátásához.

a kiállítás október 4-1g, hétköznaponként 9-18 óra között tekinthető meg. /mt1/

..-

16.50/a

- 47 -

NA 17⁰⁵

bb.43./ elutazott az egyesült államok kereskedelemügyi minisztere...
folyt./-a

elutazása előtt az amerikai miniszter nyilatkozott az mti munkatársának:

elmondotta, hogy hasznos tárgyalásokat folytatott magyar vezetőkkel a két ország kereskedelmi kapcsolatainak fejlesztéséről. szóba kerültek Magyarország gatt-tagságával kapcsolatos kérdések, eszmecserét folytattak annak a kongresszusi vitának a kilátásairól, amelyben majd az amerikai kereskedelmi törvényjavaslatot tárgyalják. mint ismeretes, e törvényjavaslat vitájában dönt majd az amerikai kongresszus arról is, hogy a szocialista országoknak megadja-e a legnagyobb kedvezményt a kereskedelmi kapcsolatban. mint mondotta, még folynak a megbeszélések/kongresszusi bizottsági szinten/ a törvényjavaslat tartalmáról és megfogalmazásáról, véleménye szerint a törvényjavaslat a jövő évben kerül a kongresszus elé. hozzáfűzte: nagy esélye van annak, hogy a kongresszus a törvényjavaslatot elfogadja.

elmondotta: mostani tárgyalásain mindkét fél osztotta azt a véleményt, hogy kölcsönösen hasznos a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése. mindkét ország helyesli, hogy vállalatok építsenek ki ilyen kapcsolatokat. megemlítette, hogy alkalma volt megtekinteni az egyesült izzót, ami számára azért volt jelentős, mert e magyar vállalat korábban a general electric-kel, ujabban pedig a corning glass vállalattal épített ki hasznos kapcsolatokat, ami más vállalatok számára is jó példaként szolgálhat. örvendetesnek tartja., hogy az utóbbi időben gyakoribbá váltak az üzletemberek kölcsönös látogatásai, s magas szinten is mind több hasznos eszmecsere folyik. bejelentette, hogy dr. bíró józsef külkereskedelmi minisztert meghívta az egyesült államokba. a látogatás időpontját később határozzák meg. /mti/

--

bb.65. szociálturisztikai tanácskozás

t/kg/tr/a/hgy

1973. szeptember 25.

az olcsó utazás lehetőségeiről tanácskozik budapesten a szociálturisztikai utazási irodák nemzetközi szövetsége végrehajtó bizottsága.

/folyt.köv./
16.45/a

- 48 -

At 17²⁰

bb.65./ szociálturisztikai.... folyt./-a

a cooptourist- magyar szervezetek utazási irodája - szervezésében 15 ország utazási irodáinak képviselői vesznek részt az ülésen, amelyől kedden sajtótájékoztatót tartottak a margitszigeti nagyszállóban.

elmondották: a szociálturisztikai a szakszervezeti és a szervezet mozgalmon alapszik, együttműködésükkel elősegítik, hogy szélesebb tömegek különféle kedvezményekkel ellátogathassanak más országokba. jelenleg 21 tagja van a szervezetnek, s évente több tízezer turista látogathat olcsón a tagországokba. magyarországon a cooptourist képviseli a szervezetet, és évente 12.000 hazai és külföldi kedvezményes utazást bonyolít le. legtöbbször svédországból, lengyelországból és bulgáriából érkeznek, míg a magyarok közül főként csehszlovákiába utaznak sokan az iroda szervezésében.

a tanácskozáson a résztvevők megvitatták a további együttműködési lehetőségeket, hogy még többen vehessék igénybe az irodák kedvezményes szolgáltatásait. /mti/

--

bb.66. részvétávirat pablo neruda halálára

1/tf/gk/h1/a/hgy

1973. szeptember 25.

pablo neruda nobel-díjas chilei költő elhunyt alkalmából az országos béketanács elnöksége kedden a békevilágtanács helsinki székelő titkárságához részvétáviratot küldött:

n., az egész magyar nép nevében megrendülten fejezzük ki részvétünket pablo neruda, a világhírű költő, a nemzetközi békemozgalom egyik kiemelkedő egyénisége halála alkalmából. a világ népei, köztük a magyar nép, még fel sem ocsudhatnak az ellenforradalmi junta szörnyű gaztetteiről, a haladó chilei erővel szemben alkalmazott véres terrorcselekményekről érkezett hírek keltette megrendülésből, amikor a chilei nép s a világ dolgozóinak békés, boldog jövőjéért bátran küzdő, a legnagyobb áldozatokat is vállaló, nemes szívével pablo neruda elvesztéséről szereztek tudomást. meg vagyunk győződve arról - hangzik a távirat -, hogy pablo neruda helyét számos hazafi, a békéért, szabadságért és az emberi jogokért küzdő harcos fog álni.,.,./mti/

16.55/a

--
- 49 -

At 17²⁰

bb.62. Ünnepi megemlékezés vas megyében a bolgár népi felkelés 50. évfordulójáról

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 25.

az mszmp és a hazafias népfront vas megyei bizottsága, valamint a celldömölki és jánosházi nagyközségi bizottsága kedden ünnepi megemlékezést rendezett a bolgár népi felkelés 50. évfordulója alkalmából. délután szombathelyen, a dimitrov-központ koszoruzási ünnepséget tartottak georgi dimitrov emléktáblájánál. este jánosházán - ahol a megye legnagyobb közös gazdasága, a magyar-bolgár barátság tsz működik - ünnepi gyűlést rendeztek, melyen megjelent és felszólalt szvetozar vaszilev, a budapesti bolgár kulturális iroda igazgatóhelyettese is.

a gyűlésen nagy jános, az mszmp vas megyei bizottsága oktatási igazgatóságának helyettes vezetője mondott ünnepi beszédet. többek között hangsúlyozta: fél évszázada, 1923- szeptemberében fogtak fegyvert a bolgár nép legjobb fiai, hogy véget vessenek a jobboldali burzsoázia puccsal hatalomra jutott fasiszta diktatúrájának. a szeptemberi felkelés bulgária történetének legdicsőségesebb és egyben legtragikusabb fejezetei közé tartozik. a bolgár munkások és parasztok tízezrei fogtak fegyvert, de a felkelés néhány napos hősiesség után elbukott, s utána megkezdődött a véres leszámolás. a felkelés azonban óriási jelentőségű volt. bulgária elmúlt ötven éve bizonyítja, hogy az elesett hősök nem hiába áldozták vérüket, s az országban 1944. szeptemberében véglegesen győzött a forradalom. a szocializmust építő bolgár nép új világot teremtett a bojárok földjén s a fél évszázaddal ezelőtti felkelés résztvevőinek, mártírjainak álmai így váltak valóra napjaink bulgáriájában.

az ünnepi est kulturális műsorral fejeződött be. /mt1/

--

bb.70. kitüntetés

gg/h1/a/la

1973. szeptember 25.

prieszol lászlónak, a moszkvai magyar nagykövetség tanácsosának eredményes munkássága elismerésül, 60. születésnapja alkalmából az elnöki tanács a munka érdemrend arany fokozatát adományozta./mt1/

17.00/a

- 50 -

NA 17^{ve}

bb.67. diszdoktor-avatás az elte-n

t/ró/gk/h1/a/la

1973. szeptember 25.

diszdoktorokat avató ünnepi közgyűlés zajlott le kedden az ötvös loránd tudományegyetem aulájában. az egyetem tanácsa, a bölcsészettudományi és a természettudományi kar tanácsaival együttesen hozott határozata alapján a. n. leontyev, a. n. kolmogorov és n. gy. potapov szovjet professzorokat a tudomány művelése terén elért kimagasló érdemeik elismeréseképpen a bölcsészet-, illetve a természettudományok tiszteletbeli doktoraivá avatták.

az ünnepi aktuson megjelent dr. bognár géza, a magyar tudományos akadémia alelnöke, az mszmp központi bizottságának tagja, s a szovjet nagykövetség képviselőjében b. d. sevikin, követ-tanácsos és a. a. csikoványi nagykövetségi II. titkár.

dr. ádám györgy rektor beszédében egyebek között ezeket mondotta:

- a mai ünnepi alkalomnak az ad különös jelentőséget, hogy egyszerre három kiváló tudós tisztelettel meg egyetemünket a diszdoktori diploma elfogadásával. a tudományban haladni csak az tud, aki azt az emberiség legmagasabb eszményeiért, a haladás előmozdításáért műveli. igazi mesterei pedig azok az önzetlen tudósok, akik az igazi humanizmus jegyében alkotnak. ennek a fajta szocialista humanizmusnak tiszteletre méltó képviselői között tartjuk számon a most felavatandó tudós barátainkat, akik egyuttal annak a szovjet népnek a fiai, ahol az internacionalizmus a tudományban is a világon először vált a mindennap gyakorlatává. személyükben a mai ünnepi alkalommal azokat a kedves barátokat is üdvözölhetjük, akik áldozatot vállalva, a mi oktató-nevelő munkánkat hallgatóink és aspiránsaink képzésével közvetlenül is segítették - mondotta egyebek között.

a hagyományok szerint az avatandók szakmai méltatását az előterjesztő kar dékánjai végezték. székely györgy professzor, a bölcsészettudományi kar dékánja ismertette a. n. leontyev professzornak, a moszkvai állami lomonosov egyetem pszichológiai kara dékánjának tudományos pályáját. hangsúlyozta, hogy a világhírű tudósnak a modern pszichológia fejlődése nagyon sokat köszönhet.

/folyt. köv./
17.10/a

- 51 -

NA 17^{ve}

bb.67./ diszdoktor-avatás.....folyt./-a

káta Imre, a természettudományi kar dékánja méltatta a.n. kormogorovnak, a szovjet tudományos akadémia tagjának, a moszkvai egyetem professzorának tudományos munkásságát. az elmúlt fél évszázad folyamán több mint 250 dolgozatában a matematika legjelentősebb ágaiban ért el kiemelkedő eredményeket. jelentős támogatást nyújtott a hazai matematikai kutatások fejlesztéséhez.

a távol levő n.gy. potapovról, szólva hangsúlyozta: tudományos munkássága mellett kezdettől fogva nagyarányú pedagógiai munkát végez a tudományos kutatással egybekötve. kutató munkásságának alapiránya: a gyökérfunkció mélyreható tanulmányozása. aláhuzta, hogy potapov professzor jelenleg is intenzív és nemzetközileg elismert tudományos munkát végez. hazánk növényfiziológus és rkon-szakemberei mindig legnagyobb elismeréssel fogadták eredményes szakmai kutatásait és továbbra is nagyra értékelik a vele fennálló szakmai és emberi kapcsolatokat.

ezt követően a jelöltek átvették a diplomát, majd nevükben kormogorov professzor mondott köszönetet az avatásért./mti/

--

bb.68. apró antal fogadta a belga parlamenti küldöttséget

t/-don/fk/h1/a/La

1973. szeptember 25.

apró antal, az országgyűlés elnöke kedden az országházban fogadta a magyar országgyűlés meghívására hazánkba érkezett belga parlamenti küldöttséget, amelyet hervé brouhon, a belga szocialista párt képviselőházi csoportjának vezetője, az interparlamentáris unió belga-magyar tagozatának elnöke vezet.

a szívélyes légkörben lefolyt találkozáson részt vettek az országgyűlés tisztségviselői.

/ innen felhasználható 20 órától! /

apró antal a belga vendégek tiszteletére kedden este a parlament vadász-terében vacsorát adott./mti/

17.20/a

--
- 52 -

17.20

bb.69. gyermekrajz kiállítás a csiliben

t/zsu/pá/h1/a/La

1973. szeptember 25.

tizenkét ország gyermekeinek 115 munkájából nyílt kedden nemzetközi gyermekrajz kiállítás a művészeti nevelők nemzetközi szövetségének/ insea/ a xx. kerületi tanács művelődési osztályának és a vasas művelődési központnak a rendezésében a pest-erzsébeti csiliben. a tárlaton az ndk, bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, Lengyelország, anglia, Finnország, Franciaország, svédország, a német szövetségi köztársaság, tunézia, és Magyarország ifjú pályázóinak művei szerepelnek. a képek az augusztusban megrendezett műegyetemi kiállítás alkotásaiból készült válogatást képviselik. azt illusztrálják, hogy az egyénben rejlő alkotókészségek módszeres pedagógus irányítással miként indítják meg az alkotók vágyait, elképzeléseit az óvodástól az általános iskola felső tagozatáig. a kiállítás jól szolgálja a művészeti, esztétikai nevelés jelentőségét, s a nevelésben belülről tört szerepét.

a tárlatot vasvári józsef, a magyar rajz-pedagógus szövetség elnöke nyitotta meg. a kiállítás október 7-ig tekinthető meg a csiliben, majd tovább vándorol és a dunaujvárosi gyermekeknek is bemutatják./mti-

--

bb.71. rendőrségi hírek

gg-/h1/a/La

1973. szeptember 25.

szolnok megyében szajoli lakásán kubala antal 73 éves nyugdíjas késsel többször mellbeszurta feleségét, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. kubala ezt követően nikotinnal megmérgezte magát és meghalt.

veszprém megyében várpalota határában kiss lászló 34 éves gépkocsivezető, üllői lakos nem az utviszonoknak megfelelő sebességgel vezette a tehergépkocsit, amely a síkos úton átcuszott a baloldalra, és összeütközött egy szembejövő távolsági autó busszal. a baleset következtében az autóbussen utazó gyurkovics ferenc, 68 éves székesfehérvári lakos súlyosan megsérült. öt utas, valamint a tehergépkocsi vezetője és utasa könnyű sérülést szenvedett. a vizsgálat folyamatban van./mti/

17.30/a

5

..-..
- 53 -

17.30

bb.72. szovjet burgonyatermesztő gépek bemutatója

vid/kz/mné/a/La

1973. szeptember 25.

szovjet gyártmányu burgonyatermesztési gépeket mutattak be kedden a burgonyatermesztéssel foglalkozó állami és szövetkezeti gazdaságok szakembereinek a lábodi állami gazdaságban. mint d.j. levcsenko, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője a bemutató megnyitóján hangsúlyozta, a szovjetunió és Magyarország között eredményes kooperáció alakult ki a mezőgazdasági gépgyártás területén. az együttműködés keretében több géptípust közös erővel alakítottak ki a két ország szakemberei, s ugyanakkor egyre szélesebbkörű és egyre hatékonyabb lesz a szakosítás is. a vonatkozó egyezmény alapján a szovjet ipar 29, a magyar pedig 19 mezőgazdasági géptípust gyárt.

a bemutatón felvonultatott gépek között különösen nagy sikere volt a kku-2 barátság elnevezésű burgonyapetakarító kombájnnak, ami 10 órás műszakban három hektárról szedi fel a burgonyát. ugyancsak nagy elismeréssel szóltak a résztvevők arról a burgonyaosztályozóról, amely óránként 15 tonna gumót képes kiválogatni. /mti/

--

e m b a r g ó m a 19.00 óráig!

bb.82. apró antal

gk/a/La

1973. szeptember 25.

az országgyűlés elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait mijalko todorovicsnak, a jugoszláv szocialista szövetség köztársaság szövetségi nemzetgyűlése elnökének 60. születésnapja és magas kitüntetése alkalmából. /mti/

--

17.35/a

- 54 -

NA 1705

bb.73. magyar-bolgár barátsági gyűlés debrecenben

vid/fm/a/La

1973. szeptember 25.

a bolgár antifasiszta népi felkelés 50.évfordulója alkalmából kedden magyar-bolgár barátsági gyűlést rendezett debrecenben a városi pártbizottság és a hazafias népfront bizottság. basa imre, a debreceni városi pártbizottság titkáraköszöntötte a gyűlés résztvevőit, majd szűcs gábor, a városi tanács elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet. a barátsági gyűlésen felszólt sztrasimir iliev, a budapesti bolgár nagykövetség tanácsosa is. /mti/

--

bb.75. dél-jemeni munkaügyi küldöttség budapesten

sc/pá/a/La

1973. szeptember 25.

karakas lászló munkaügyi miniszter meghívására ali asad muthna-nak, a dél-jemeni népi demokratikus köztársaság munka- és bérgazdálkodási hivatala elnökének vezetésével küldöttség érkezett hazánkba. a delegáció a magyar munkaerő-é bérgazdálkodás rendszerét és időszerű kérdéseit tanulmányozza. /mti/

--

bb.76. száz éves a magyar mozdonygyártás - emlékülés a közlekedési muzeumban

kf/gg/a/La

1973. szeptember 25.

száz évvel ezelőtt, 1873-ban kezdte meg a gőzmozdony gyártást a ganz-mávag jogelődje, a magyar állami gépgyár. ebből az alkalomból a gépipari tudományos egyesület és a közlekedéstudományi egyesület kedden délután jubileumi emlékülést tartott a közlekedési muzeum előadótermében, ahol kiállították az első magyar gyártmányu mozdony 1:5-ös modelljét, s a 100 éves magyar mozdonygyártás dokumentumaiból kabinetkiállítást rendeztek. az emlékülésen suba gábor, a ganz-mávag mozdonygyáregységnek vezetője a 100 éves hazai mozdonygyártásról, oroszváry lászló, a kpm gépészeti szakosztályának vezetője pedig a máv korszerű hazai gyártmányu mozdonyairól tartott előadást. /mti/

--

17.45/a

- 55 -

5

NA 1705

bb.74. új barátsági akció : társadalmi segítséggel utazhatnak majd a munkás-paraszt szülők gyermekei a szovjetunióba - mszbt tanácskozás szigetváron

vid/fm/a/La

1973. szeptember 25.

a mezőgazdasági üzemekben folyó barátsági munka fejlesztéséről, a magyar-szovjet baráti kapcsolatok erősítéséről tanácskoztak kedden szigetváron a baranyai termelősövetkezetekben és állami gazdaságokban működő mszbt-tagcsoportok küldöttel. az országban első alkalommal került sor ilyen jellegű tájértekezletre, amelyen részt vett és felszólalt nagy mária, az mszbt főtitkára és dr. nagy józsef, az mszmp baranya megyei bizottságának első titkára is. a mezőgazdasági üzemek dolgozói beszámoltak a barátsági munka hétköznapi tevékenységéről és az ünnepi eseményekről egyaránt. valamennyien hangoztatták: a szovjet emberekkel való mind gyakoribb közvetlen találkozás hatására, a mezőgazdaságban használt szovjet gépek és eszközök, valamint nemesített vetőmagvak alkalmazása nyomán nagy mértékben fokozódott az érdeklődés a testvéri szocialista ország iránt a falvakban is.

balogh istván, a pécsváradi tsz tagja elmondta, hogy tavasztól őszig szovjet gépek dolgoznak a határban és az emberek elismeréssel beszélnek a munkájukról. ezért is határoztak úgy, hogy felveszik a közvetlen kapcsolatot egy ukrán kolhossal és ilyen módon igyekeznek még jobban megismerni a kitűnő gépek alkotóját, a szovjet embereket. bogár józsef, a beremendi tsz tagja arról szólt, hogy nemrég szovjet turisták jártak a községben és közülük többet meghívtak családokhoz is, ahol a gyerekek tomácskoddak. e találkozó nyomán megalakult a helyi mszbt-csoport, a felnőttek körében megindult az orosz nyelv tanulása és tartós kapcsolatok szövődtek szovjet családokkal, stráhl ferenc, a bolyi állami gazdaság dolgozója arról számolt be, hogy náluk már kétszáz tagja van a baráti társaságnak. a szovjet nép életének megismertetése végett rendszeresen szerveznek kiállítást, szellemi vetélkedőt, könyvolvasást, filmvetítést és utazást. az mszbt-mozgalom, gazdájává, a szocialista brigádok váltak, s ez a biztosítéka a barátsági munka állandó szélesedésének és elmélyülésének.

/folyt.köv./
18.10/a

- 56 -

NA 1835

bb.74./ új barátsági....folyt./-a

a szigetvári tanácskozáson érdekes kezdeményezés született: utaztassanak társadalmi segítséggel mind több munkás-paraszt származású fiatal a szovjetunióba. a fizikai munkát végző, kevésbé tehetséges szülőknek ugyanis nincs pénzük gyermekeik külföldi utaztatására, s emiatt éppen a munkás-paraszt családok fiai és lányai jutnak el legnehezebben, legkisebb számban a szovjetunióba, ismerhetik meg a világ első munkás-paraszt államát. az mszbt a társadalomhoz fordul tehát, hogy az üzemek és a gazdaságok, a szocialista brigádok és a kiszervezetek segítsék anyagilag azoknak a munkás-paraszt származású fiataloknak a szovjetunióba utazását, akik megismerik a jutalmat - jól tanulnak és ismerik az orosz nyelvet./mt1/

-.-

v bb.77. országos tanácskozás a vöröskereszt központjában

t/vt/mmé/h1/a/La

1973. szeptember 25.

az egészségügyi törvény vöröskeresztre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásánál kezdődött országos tanácskozás kedden a magyar vöröskereszt központjában a vöröskereszt megyei titkárainak részvételével. az értekezletet hantos jános, a vöröskereszt főtitkára nyitotta meg, majd dr. aczél györgy, az egészségügyi minisztérium csoportfőnöke tartott tájékoztatót. egyebek közt kiemelte: a minisztérium vezetése az egészségügy továbbfejlesztésében, az egészségügy és a társadalom kapcsolatának kérdésében igen nagy súlyt helyez a vöröskereszttel már korábban kialakult jó együttműködés fokozására, még szorosabbá tételére. lényeges követelményként jelölte meg egyrészt azt, hogy az állami egészségügyi szolgálat rendszeresen vegye igénybe a vöröskereszt közreműködését, másrészt állandó jelleggel segítse a vöröskereszt szervezeteket feladataik ellátásában. a vöröskereszt tevékenységének központi feladataként említette a családvédelmi munkát, amivel különösen sokrétűen foglalkozhatnak a vöröskereszt szervezetek, az aktivisták, s közreműködésük bizonyos mértékben a népesedés-politikai feladatok sikeres megoldásához is hozzájárulhat.

a keddi tanácskozáson dr. vidosfalvy magda, a magyar vöröskereszt főtitkárhelyettese részletesen elemezte az állami egészségügyi szolgálat és a vöröskereszt szervezetek együttműködésének lehetőségeit, ezen belül ismertette a vöröskereszt feladatait.

/folyt.köv./
18.35/a

- 57 -

NA 1835

bb.77./ országos...folyt./-a

a vöröskeresztre vár az önkéntes ápolónők képzés reformjának megszervezése. Kiemelt szerepe van a vöröskeresztnak - mutatott rá a főtitkár helyettes - az egészséges életmódra nevelésben, az egészségügyi felvilágosításban. beszélt arról is, hogy nagyon fontos az elsősegélynyújtás minél szélesebb körű oktatása, főként a gépkocsivezetők körében, amire már vannak jó kezdeményések. egyre inkább szükséges az aktivisták továbbképzése, illetve szakosított képzése a balesetveszély, a technikai főként a tisztsági mozgalom keretében nyújthatnak segítséget a vöröskereszt aktivistái, a szervezetek a feladatok eredményes megoldásához. hasonlóképpen fontos tennivalók vannak az alkoholizmus elleni küzdelemben.

a népesedéspolitikai célok elérése érdekében szintén sokat tehet a vöröskereszt a korszerű családszemlélet kialakításával. rendszeres felvilágosító munkával segítheti a nem kívánt terhesség megelőzését, elhárítva ezáltal a sorozatos művi terhességmegszakítások káros következményeit, elsősorban az ezek nyomán jelentkező koraszüléseket - mondotta.

a keddi tanácskozáson az aktivaképzésről és továbbképzésről dr. gyűszű miklós főtitkár helyettes tájékoztatta a megyei titkárokat. az országos értekezlet szerdán folytatódik./mti/

--

bb.78. szeptemberi jégverés

vid/fm/a/La

1973. szeptember 25,

a szokatlan, kánikulával tarkított szeptemberi időjárásra jégverés tette fel a koronát Komárom megyében. keddre virradóra mogyoró nagyságú jég pásztázott végig mintegy 15 percen át a somodpusztai állami gazdaság felsőorszi területének 95 hektáros téli alma kertjében. a környéken még a legöregebbek sem emlékeznek szeptemberi jégesőre. a jeget hatalmas felhőszakadás követte, amely percek alatt 14 milliméteres csapadékot zúdított le. így rendkívül nagy a kár a gyümölcsösben. a gazdaság számítása szerint a termés 90 százaléka, mintegy 35-40%-ban alma ment tönkre. a kár felmérését az állami biztosító szakemberei kezdték./mti/

--

18.40/a

- 58 -

Nr 1850

bb.79. könyvujdonságok a zenei hetekre - a zeneműkiadó sajtótájékoztatója

t ro/pá/p hi la

1973. szeptember 25.

tizenkét új művel gazdagítja a budapesti művészeti hetek alkalmából megjelenő könyvek választékát a zeneműkiadó. a részben már megjelent, illetve a közeljövőben napvilágot látó kiadványokat sárlos lászló, a zeneműkiadó vállalat igazgatója ismertette kedden a zeneművészek klubjában megtartott sajtótájékoztatón, amelyen megjelent a hazánkban tartózkodó világhírű amerikai zeneeszerző-karmester és zeneesztéta, aaron copland is.

a zenei hetekben megjelenő újdonságok széles skálát ölelnek fel a zenetörténetől az ismeretterjesztésig. a legjobb magyar zenetörténészek tanulmányait - közöttük a közelmúltban elhunyt szabócsi benec két tanulmányát - tartalmazza a bónis ferenc által szerkesztett magyar zenetörténeti tanulmányok sorozata, amelynek harmadik mosonyi mihály-lyal és bartók bélaival foglalkozó kötete kerül az olvasókhoz. komoly, hézagpótló jellegű mű békefi ernő liszt ferenc származása és családja című műve, amely teljes levéltári dokumentáció a liszt család fájáról. a tíz éve halott zenetörténész, jemnitz sándor válogatott zenekritikáit is kézhez kapják az olvasók. a szép kiállítású kötet a szerző 1924 és 1950 között írt kritikáinak gyűjteményét tartalmazza.

öröm és bánat - pablo casals emlékei - ez a címe a bő képanyaggal illusztrált műnek, amely a cselló máig legnagyobb mes terének élettörténete. az albert e. kach által összeállított könyv gazdag fényképanyagot kínál az érdeklődőknek, ezek között szép helyen szerepelnek a nagy muzsikus budapesti látogatásának emlékképei. megjelenik pándi marianne hangverseny kalauzájának a versenyművekkel foglalkozó második kötete.

az ismeretterjesztő művek között az élre kívánkozik aaron copland : az új zene 1900-1960- című műve, amelyben az amerikai zeneszerző és karmester elődeiről, kortársairól és az utána jövőkről mondja el véleményét, átfogó képet adva századunk európai és amerikai zenéjéről. a kroó györgy által szerkesztett „a hét zeneműve” című kiadvány negyedik kötete az év utolsó negyedében elhangzó, azonos című rádióelőadások ismertetéseit tartalmazó kötet. zenei közélettel kapcsolatos kérdéseket boncol a cigány györgy szerkesztette miért igen- miért nem? című mű, a zenei élet sorozat legújabb rádiós kötete.

/folyt köv ./
18.40/p

-59-

Nr 1905

bb.79. könyvujdonságok.....folyt /p

az idei zenei hetek kimagasló eseménye pest, buda és óbuda egyesítésének 100. évfordulója. a fővárosi tanács ünnepi művek megírására kért fel öt zeneszerzőt. a pályaművek közül a zenei heteken bemutatják dávid gyula : ünnepi előjáték, ránci györgy ének a városról és szöllősy andrás musica per orchestra című kompozícióját, s a bemutatókkal egyidőben a művek nagypartitúrái is boltokba kerülnek. ugyancsak a centenáriumra készült az a mini-kiadvány, amely bartók táncszvitje, dohnányi ünnepi nyitás, és kodály psalmus hungaricus - amelyek az 50. évfordulóra íródtak - facsimile részleteit tartalmazza. /mti/

bb.80. magyar-bolgár barátsági gyűlés nagykanizsán

vid/p fm la

1973. szeptember 25.

a bolgár antifasiszta felkelés 50. évfordulója alkalmából kedden magyar-bolgár barátsági gyűlést tartottak nagykanizsán. a gyűlésen résztvettek a város üzeméinek, vállalatainak képviselői. a félév százados évfordulóról, valamint a bolgár népköztársaság fejlődéséről petike Antal, városi tanácselnök helyettes emlékezett meg. a barátsági gyűlésen részt vett és felszólalt margaréta ruszeva, a budapesti bolgár nagykövetség kulturális tanácsosa. a gyűlés után a bolgár vendégek a várossal is merkedtek, amelynek felszabadításában részt vettek az első bolgár hadsereg egységei is. /mti/

bb.81. munkaidőbeosztás az évvégi munkaszüneti napok előtt
sl/pá/p la

1973. szeptember 25.

ebben az évben november 7-e szerdára esik. mivel a megelőző vasárnaptól két munkanap választja el, a munkaidő beosztás nem változik. ennek megfelelően hétfőn és kedden a szokásos munkarendet kell követni.

/folyt köv ./
18.45/p

M-1910

-60-

bb.81. munkaidő beosztás....folyt /p

december 25-e és január 1-e keddre esik, a megelőző vasárnaptól csak egy munkanap választja el. ezért a heti pihenőnapot az általános érvényű rendelkezések értelmében a közbeeső munkanapon, vagyis hétfőn kell kiadni. a munkaidőbeosztás tehát az alábbiak szerint alakul:

december 22-én és 29-én /szombaton / hétfő, 23-án és 30-án /vasárnap / szombati munkaidő-beosztás szerint kell dolgozni. 24-e és 31-e /hétfő / heti pihenőnap, december 25, 26, és január 1. munkaszüneti nap.

azoknál a vállalatoknál, ahol december 22-én vagy 29-én szabadszombat lenne, ezt 23-án, illetve 30-án kell kiadni. a munkaidő-beosztás ezeknél a vállalatoknál tehát a következő:

december 22 és 29-e /szombat / rendes munkanap, 23-a és 30-a /vasárnap / szabadnap, 24-e és 31-e /hétfő / heti pihenőnap, december 25-26 és január 1. /kedd, szerda, illetve kedd / munkaszüneti nap.

e rendelkezések nem alkalmazhatók a megszakítás nélkül üzemelő vállalatoknál. a kereskedelmi, a közlekedési és a lakosság ellátását szolgáló más vállalatok működési rendjét a felügyeletet gyakorló miniszter, illetve a tanács határozza meg. /mti/

bb.83. elnökségi értekezlet a színházművészeti szövetségben

t nn/gg/p hi la

1973. szeptember 25.

kedden ülést tartott a színházművészeti szövetség elnöksége. ezen dr. Malonyay Dezső, a művelődésügyi minisztérium színházi főosztályának vezetője ismertette a művelődésügyi minisztérium színházi főosztályának tervét, azokat a feladatokat, amelyeket a szövetséggel közösen kívánnak megoldani. szó volt ugyanakkor az új színházi évaddal kapcsolatos feladatokról is. /mti/

18.50/p

-61-

M-1910

bb.84. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

p la

1973. szeptember 25.

42. nemzetközi környezetvédelmi kiállítás
43. elutazott az egyesült államok kereskedelemügyi minisztere
44. bécsbe utazott az mrt szimfónikus zenekara
45. új üzem szőnyben
46. terényi istván szófiába utazott
47. rendkívüli társulati ülés
48. terményszárítók
49. a csongrád megyei tanács vb ülése
50. mongol kitüntetések magyar szakembereknek
51. békekölcsön
52. a távbeszélő igazgatóság sajtótájékoztatója
53. mahart közlemény
54. fagazdaági ankét
55. az építők nemzetközi szakszervezeti szövetségének ülése
56. sajtótájékoztató a vállalati pénzügyi konferenciáról
57. köszönetnyilvánítás
58. a veszprém megyei képviselőcsoport ülése
59. a kétezredik házgyári lakás
60. az országgyűlés kulturális bizottságának ülése
61. állami kölcsön
62. megemlékezés a bolgár felkelés évfordulójáról
63. kádár jános finnországba utazott
64. műszaki térképkiállítás
65. szociál-turisztikai tanácskozás
66. parészvétávirat
67. heruda halálára
67. diszdoktoravatás az elte-n
68. apró antal fogadta a belga parlamenti küldöttséget
69. gyermekrajzkiállítás a csiliben
70. kitüntetés
71. rendőrségi hírek
72. szovjet burgonyatermesztő gépek
73. magyar-bolgár barátsági gyűlés
74. mszbt tanácskozás szigetváron
75. dél-jemeni munkaügyi küldöttség
76. 100 éves mozdonygyártás
77. vöröskereszt tanácskozás
78. jégverés
79. a zenemű kiadó sajtótájékoztatója
80. magyar-bolgár barátsági gyűlés
81. munkaidőbőszítés
82. apró antal üdvözlötte todorovicshoz
83. színház-művészeti szövetség
84. hírjegyzék.

/mti/
19.00/p

--
-62-

NA 1910

bb. 85. nemzetközi konferencia kelet-közép-európa második világháborús historiográfiájáról

hi/a/la

1973. szeptember 25.

a magyar tudományos akadémia történettudományi intézete, az mszmp kb párttörténeti intézete és a hadtörténeti intézet és múzeum rendezésében szeptember 27-én nemzetközi tudományos konferencia kezdődik budapesten. a konferencia témája: kelet-közép-európa második világháborús historiográfiája - amelyet még az 1970-es évi moszkvai történész világkongresszuson fogadott el a második világháború története nemzetközi bizottsága.

a kétnapos konferenciát vass henrik, az mszmp kb párttörténeti intézete igazgatójának bevezető előadása nyitja meg. a plenáris üléssel kezdődő tanácskozás programjában ránki györgy „kelet-közép-európa második világháborús irodalmának újabb kérdései”, címmel elhangzó fő referátumának téziseit ismerteti, majd ezt követik a magyar korreferátumok: juhász gyula: politikai és diplomácia történeti irodalom magyarországi második világháborús történetéről; pintér istván: adalékok a magyar ellenállási mozgalom historiográfiájához; tóth sándor: magyarországi katonai szerepe a második világháborúban/ historiográfiai áttekintés/ címmel. majd az írásban benyújtott külföldi referátumok tézisei hangzanak el. 27-én délután és 28-án délelőtt akonferencia résztvevői négy szekcióban vitatják meg az írásban benyújtott referátumokat és a közép-kelet-európa második világháborús történetével foglalkozó újabb irodalom problémáit. a hadtörténeti kerekasztal vita vezetője p. zsilin altábornagy, a nemzetközi bizottság alelnöke, a szovjet hadtörténeti intézetének igazgatója; a politikai-diplomácia történeti prof. quazza, az olasz felszabadítási mozgalom története intézetének elnöke; az ellenállás-történeti problémakör vitavezetője: prof. j. marjanovics, a nemzetközi bizottság alelnöke, a jugoszláv bizottság elnöke; a gazdaságtörténeti kérdéskörrel pedig berend t. iván egyetemi tanár, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem rektora vezeti a vitát.

a vitaüléseket közös záróülés követi, ahol a vitavezetők beszámolója hangzik el, valamint ránki györgy összefoglalója. zárószót prof. henri michel, a nemzetközi bizottság elnöke mond. a konferencia kétnapos programját a nemzetközi bizottság nyilvános ülése fejezi be, ahol többek között az 1975-ös san franciscói történész világkongresszus második világháborús témáiról is döntenek.
/folyt.köv./
19.10/a

- 63 -

NA 1910

bb.85./ nemzetközi.....folyt./-a

a konferencián a magyar szakembereken kívül 60 neves külföldi történész vesz részt a következő 18 országból: anglia, ausztria, belgium, brazilia, bulgária, csehszlovákia, finnország, franciaország, hollandia, japán, jugoszlávia, Lengyelország, ndk, nszk, olaszország, románia, szovjetunió, egyesült államok.

az évről évre megjelenő újabb és újabb második világháborús tanulmányok, dokumentumkötetek, visszaemlékezések szakadatlan áradata nemcsak a történészeknek a téma iránti változatlán érdeklődéséről tanuskodik, de az igen nagy olvasói igényt is kifejezi. a konferenciára elkészített bibliográfiák és előadások alapján kitűnik, hogy csak a kelet-közép-európára vonatkozó irodalom több ezer kötetnyi. ez a tény már önmagában is indokolja, hogy a budapesti konferencia miért a historiográfiát választotta témájául. remélhető, hogy a kétnapos vita feltárja ennek az irodalomnak értékeit és hiányait, utmutatásokat ad a további kutatásokhoz./mti/

--

bb.86. a szovjet hadsereg központi művészegyüttesének ajándék-műsora esztergomban

via/fm/a/la

1973. szeptember 25.

esztergom milleniuma alkalmából a szovjet hadsereg központi művészegyüttese kedden ajándék-műsorral köszöntötte a város lakóit. a labor mim művelődés házát zsufolásig megtöltő közönség nagy tetszéssel fogadta a 90 tagú együttes ének-, zene és táncműsorát./mti/

--

bb.87. honvéd kantáta - szekszárdon

vid/fm/a/la

1973. szeptember 25.

szekszárdon műsoros estet rendeztek kedden a magyar néphadsereg napja tiszteletére. a babits mihály megyei művelődési központban tartott ünnepségen a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese, honvéd kantáta, című műsorát mutatta be. közreműködött kottlári olga és fadgyas imre szólólista, az együttes ének-és tánckara, valamint szimfónikus és népi zenekara, görgei györgy és kiss istván kar-nagy, illetve szalai antal vezető primás vezényletével./mti/

--
- 64 -

19.15/a

NA 1920

bb.88. időjárásjelentés

gg/a/la

1973. szeptember 25.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 25-én, kedde 19 órakor:

keleten is esők

várható időjárás szerda estig: tulnyomóan felhős idő, sokfelé esővel, keleten helyenként zivatarral. mérsékelt időnként élénk, napközben helyenként erős északnyugati, északi szél. a nappali felmelegedés keleten is gyengül.

a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 14-19 fok között./mti/

--

bb.89. sikerrel zárult a báv képauciója

t/kf/gg/a/la

1973. szeptember 26.

a bizományi áruház vállalat 31. képaucióját zsufolt ház mellett kedden este tartották a mom csörsz utcai művelődési házában. az árverés eredményét a késő esti órákban összegezték. az aukción az élénk kínálatot nagy érdeklődés kísérte, a közönség a kedvenc festők képeire nemegyszer percekig licitált. a legnagyobb sikerre ferenczy károly lovaskirály című képének volt, s hasonlóan sokan szerettek volna hozzájutni fényes adolf munkás-ához. a felkínált festmények közül néhány két-háromszoros áron kelt el. az aukció sztárjának tartott id. markó károly pásztorok című képe viszont csak a kikiáltási áron talált új gazdára. végeredményben a kalapács alá került 247 képből 225-öt vásároltak meg az árverésen./mti/

--

bb.90. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

p la

1973. szeptember 25.

85. nemzetközi konferencia
86. szovjet hadsereg művészegyüttes
87. honvéd kantáta
88. időjárásjelentés
89. képaució
90. hírjegyzék. /mti/

--

22.10/p

-65-
v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztők: koncz antal, lakatos erzsébet

NA 2215